РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Приватна Основна школа "Владислав Петковић Дис"

Место: Београд
Адреса: Интернационалних бригада 57
Тел.: 011/ 34 45 365
e-mail: skola_dis@yahoo.com

ПРИВАТНА ОСНОВНА ШКОЛА
"ВЛАДИСЛАВ ПЕТКОВИЋ ДИС"
Број: 19-8
30. 06. 2026. год.
БЕОГРАД, Интернационалних бригада 57

Школски програм
за период од школске 2026/2027. године до школске 2029/2030. године

ПРИВАТНА ОСНОВНА ШКОЛА ВЛАДИСЛАВ ПЕТКОВИЋ ДИС БЕОГРАД

Директор школе:
Сергеј Ручнов

Београд, 2026.

Приватна основна школа „Владислав Петковић Дис“
Интернационалних бригада 57, Београд

На основу члана 61. и члана 119. став 1 тачка 2. Закона о основама система образовања и васпитања (Службени гласник РС бр.88/2017, 27/2018, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025) , члана 156. став 1. тачка 2. Статута Приватне Основне Школе „Владислав Петковић Дис“, Школски одбор Приватне Основне Школе „Владислав Петковић Дис“ је на седници одржаној дана 30.06.2026. године донео следећу:

О Д Л У К У

Доноси се Школски програм Приватне Основне школе „Владислав Петковић Дис“ за период 2026-2030. године

Председник Школског одбора

Тамара Ручнов

Садржај:

Школски програм 4
Начела израде школског програма 4
Циљеви школског програма 4
Полазне основе за израду школског програма 5
План наставе и учења основног образовања и васпитања 10
Први циклус основног образовања и васпитања 10
Други циклус основног образовања и васпитања 11
Програм обавезних предмета 12
Изборни програм 13
Слободне наставне активности 14
Остваривање међупредметних компетенција и стандарда постигнућа 15
Начини и поступци остваривања програма 15
Програм допунске и додатне наставе 16
Допунска настава 16
Додатна настава 17
Припремна настава 18
Програм културних активности школе 19
Програм школског спорта и спортско-рекреативних активности 21
Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања, програмспречавања дискриминације и програми превенције других облика ризичногпонашања 23
Превентивне активности 25
Интервентне активности 26
Школа и њено окружење 26
Начин реализације активности 28
Тим за заштиту од насиља, злостављања и занемаривања 28
Програм спречавања дискриминације 29
Програм превенције других облика ризичног понашања 29
Програм поступања установе у кризним догађајима 29
Програм ваннаставних активности ученика 31
Програм професионалне оријентације 33
Професионална оријентација на преласку у средњу школу 34
Програм здравствене заштите 36
Програм социјалне заштите 39
Програм заштите животне средине 41
Програм сарадње са локалном самоуправом 43
Програм сарадње са породицом 44
Програм излета, екскурзија и наставе у природи 46
Екскурзије и излети за старије разреде 46
План и програм наставе у природи и екскурзија – млађи разреди 47

Настава у природи 47
Програм рада школске библиотеке 50
Активности библиотекара 51
Планирање и програмирање рада библиотеке и библиотекара: 51
Рад са наставницима: 52
Рад са ученицима: 52
Рад са родитељима, односно старатељима: 52
Рад са директором, помоћником директора, педагогом и психологом 53
Рад у стручним органима и тимовима 53
Сарадња са надлежним установама, организацијама, удружењима и јединицом локалне самоуправе 53
Вођење документације, припреме за рад и стручно усавршавање 53
Културне активности 53
Теме у области образовно-васпитног рада по разредима које се реализују начасовима библиотекара или у сарадњи са наставницима 54
Библиотерапија 54
Програм рада са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка 58
Програми транзиције 59
Додатна подршка 61
Програм рада ученичких организација 62
Ученички парламент 62
Програм безбедности и здравља на раду 64
Програм дигиталног развоја школе 65
Програм школског маркетинга 66
Унутрашњи маркетинг 67
Спољашњи маркетинг 67
Припремни предшколски програм 68
Посебни и специјализовани програми 72
Други програми и облици рада и услуга - пројекти установе 73
Манифестације 75
Програм исхране 75
Програм социјалног рада 76
Програм неге и превентивно-здравствене заштите 77
Програм сарадње са друштвеном средином 79
Програм заштите деце од насиља, злостављања и занемаривања 81
Програм пружања додатне подршке деци 82
Праћење и вредновање остваривања предшколског програма 82
Праћење реализације школског програма 83

Школски програм

Школски програм представља основу на којој сваки наставник и стручни сарадник планира и реализује свој рад. Школски програм омогућава оријентацију ученика и родитеља, односно другог законског заступника у избору школе, праћење квалитета образовно-васпитног процеса и његових резултата, као и процену индивидуалног рада и напредовања сваког ученика. Школски програм се доноси на основу програма наставе и учења у складу са Законом.Поједини делови Школског програма иновирају се у току његовог остваривања.

Школски програм приватне ОШ „Владислав Петковић Дис“ припремио је Стручни актив за развој школског програма. Школски програм доноси Школски одбор, по правилу сваке четврте године. Документ важи од почетка школске 2026/2027. године до краја школске 2029/2030. године. Школски програм се реализује на српском језику. Школски програм се заснива на прописаним начелима законских аката, у већем делу се израђује на основу планова и програма наставе и учења, а посебни принципи су конципирани на основу потреба и специфичности рада школе.

Школским програмом обезбеђује се остваривање исхода, циљева и стандарда постигнућа, према потребама ученика и родитеља, односно старатеља и локалне заједнице. Школски програм за први и други циклус основног образовања и васпитања је основни радни документ који обухвата све садржаје, процесе и активности који су усмерени на остваривање циљева, задатака и исхода, а који су регулисани на националном и школском нивоу.

Начела израде школског програма

Школски програм утемељен је на начелима:

1. усмерености на процесе и исходе учења;
2. заснованости на стандардима, уз систематско праћење и процењивање квалитета програма;
3. уважавања узрасних карактеристика у процесу стицања знања и вештина, формирања ставова и усвајања вредности код ученика;
4. хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета;
5. поштовања индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, као и могућности личног избора у слободним активностима;
6. заснованости на партиципативним, кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења;
7. уважавања искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;
8. развијања позитивног односа ученика према школи и учењу, као и подстицања ученикове интересовања за учење и образовање у току целог живота;
9. коришћења позитивне повратне информације, похвале и награде као средства за мотивисање ученика;
10. уважавање узрасних карактеристика у процесу психофизичког развоја обезбеђивањем услова за живот и рад у школи.

Циљеви школског програма

Циљеви школског програма: Континуирано унапређивање квалитета наставног процеса и учења ради развијања компетенција ученика и наставника, потребних за сналажење и активно учешће у савременом друштву, у подстицајном и безбедном окружењу.

Школским програмом обезбеђује се остваривање циљева образовања и васпитања:

1) обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју детета, ученика и одраслог;

2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој детета, ученика и

одраслог, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
3) шири обухват деце предшколским васпитањем и образовањем и свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког детета, ученика и одраслог, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење, међупредметних компетенција и стручних компетенција у складу са захтевима занимања, потребама тржишта рада и развојем савремене науке и технологије;
10) развој свести о себи, стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
12) развијање позитивних људских вредности;
13) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, толеранције и уважавање различитости;
16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадностиРепублици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине.
17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

Полазне основе за израду школског програма

Закони

- Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС” број 88/2017, 27/2018 - др. закон, 27/2018 - др. закон, 10/2019, 06/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025)
- Закон о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС” број 55/2013, 101/2017, 10/2019, 27/2018 – др. закон, 129/2021, 92/2023 и 19/2025)

Подзаконски акти (правилници)

- Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019)
- Правилник о изменама и допуни Правилника о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 2/2020)
- Правилник о измени Правилника о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 16/2022)
- Исправка Правилника о измени Правилника о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 1/2023)
- Правилник о измени и допунама Правилника о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 13/2023)
- Правилник о измени Правилника о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 14/2023)
- Правилник о измени Правилника о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 11/2024)
- Правилник о изменама Правилника о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 1/2026)
- Правилник о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 16/2018, 3/2019, 5/2021)
- Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 13/2023)
- Правилник о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 5/2019, 1/2020, 6/2020)
- Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 7/2022)
- Правилник о допунама Правилника о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 13/2023)
- Правилник о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 11/2019, 6/2020, 7/2021)
- Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 1/2023)
- Правилник о допунама Правилника о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 13/2023)
- Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 15/2018, 18/2018, 3/2019, 3/2020, 6/2020, 17/2021, 16/2022, 13/2023, 14/2023, 3/2024)
- Правилник о допунама Правилника о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 6/2025)
- Правилник о изменама Правилника о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 1/2026)
- Правилник о плану наставе и учења за седми и осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 18/2018, 13/2023)
- Правилник о измени Правилника о плану наставе и учења за седми и осми разред основног

образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 1/2026)
- Правилник о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 5/2019, 1/2020)
- Правилник о допунама Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 6/2020)
- Правилник о измени Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 8/2020)
- Правилник о измени Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 5/2021)
- Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 17/2021)
- Правилник о измени Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 16/2022)
- Правилник о допунама Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 13/2023)
- Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 14/2023)
- Правилник о допунама Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 6/2025)
- Правилник о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 11/2019)
- Правилник о измени и допуни Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 2/2020)
- Правилник о допунама Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 6/2020)
- Правилник о изменама Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 5/2021)
- Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 17/2021)
- Правилник о измени Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 16/2022)
- Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 13/2023)
- Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 14/2023)
- Правилник о измени Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 4/2024)
- Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 6/2025)
- Правилник о наставном плану и програму предмета верска настава за први разред (Сл. гласник РС, број 5/2001);
- Правилник о наставном плану и програму предмета верска настава за први и други разред („Сл. гласник РС- Просветни гласник“, број 10/2004);
- Правилник о наставном плану и програму предмета верска настава за трећи разред („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 23/2004);
- Правилник о наставном плану и програму предмета верска настава за четврти разред („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 9/2005);
- Правилник о наставном плану и програму предмета верска настава за пети разред („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 9/2005);
- Правилник о наставном плану и програму предмета верска настава за шести разред (Сл. гласник РС, број 5/08);
- Правилник о наставном плану и програму предмета верска настава за седми разред („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 2/2008);

- Правилник о наставном плану и програму предмета верска настава за осми разред основне школе („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 7/2008);
- Правилник о Општим стандардима постигнућа за матерњи језик за крај првог циклуса основног образовања и васпитања („Службени гласник РС” број 85/2020)
- Правилник о образовним стандардима за крај првог циклуса обавезног образовања за предмете српски језик, математика и природа и друштво (”Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 5/2011)
- Правилник о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања (”Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 5/2010).
- Правилник о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик („Службени гласник РС” број 78/2017)
- Правилник о програму завршног испита у основном образовању и васпитању („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 1/2011, 1/2012, 1/2014, 12/2014, 2/2018, 3/2021, 14/2022, 4/2023 и 5/2023 - испр.)
- Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Службени гласник РС” број 10/2024)
- Упутство за израду акта којим установе образовања и васпитања прописују мере, начин и поступак заштите и безбедности деце и ученика („Службени гласник РС” број 67/2022)
- Правилник о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности („Службени гласник РС” број 65/2018)
- Правилник о ближим критеријумима за препознавање облика дискриминације од стране запосленог, детета, ученика или трећег лица у установи образовања и васпитања („Службени гласник РС” број 22/2016)
- Правилник о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Службени гласник РС”, бр. 11/2024)
- Правилник о обављању друштвено-корисног, односно хуманитарног рада у установама образовања и васпитања („Службени гласник РС” број 10/2024)
- Правилник о додатној образовној, здравственој и социјалној подршци детету, ученику одраслом („Службени гласник РС” број 80/2018)
- Правилник о критеријумима и стандардима пружања додатне подршке у образовању деце, ученика и одраслих са сметњама у развоју и инвалидитетом у васпитној групи, односно другој школи и породици („Службени гласник РС” број 70/2018)
- Правилник о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање („Службени гласник РС” број 74/2018)
- Правилник о норми часова непосредног рада са ученицима наставника, стручних сарадника и васпитача у основној школи („Службени гласник РС” број 2/92 и 2/2000)
- Правилник о ближим условима организовања целодневне наставе и продуженог боравка („Службени гласник РС” број 77/2014)
- Правилник о организацији и остваривању наставе у природи и екскурзије у основној школи („Службени гласник РС” број 30/2019)
- Правилник о ближим условима за остваривање и начин осигурања квалитета и вредновање наставе на даљину у основној школи („Службени гласник РС” број 109/2020)
- Правилник о ближим условима за остваривање и начин осигурања квалитета и вредновања наставе код куће за ученике основне школе („Службени гласник РС” број 109/2020)
- Правилник о начину организовања наставе за ученике на дужем кућном и болничком лечењу („Службени гласник РС” број 66/2018)
- Правилник о вредновању квалитета рада установе („Службени гласник РС” број 10/2019 и 77/2024)
- Правилник о стандардима квалитета рада установе („Службени гласник РС- Просветни гласник” број 14/2018 и 1/2024)
- Правилник о Стандардима компетенција директора установа образовања и васпитања („Службени гласник РС” број 38/2013)

- Правилник о стандардима компетенција секретара установе образовања и васпитања („Службени гласник РС” број 96/2023)
- Правилник о програму свих облика рада стручних сарадника („Службени гласник РС Просветни глансик” број 5/2012 и 6/2021- др. правилник)
- Правилник о стандардима компетенција за професију наставника и њиховог професионалног развоја („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 5/2011)

Тим за израду Школског програма основне школе „Владислав Петковић Дис“ за школску 2025/26. годину су:

Сергеј Ручнов, директор
Ивана Жујовић, координатор, наставник предметне наставе
Стана Добрић, наставник предметне наставе
Тања Гајић, наставник разредне наставе
Небојша Ђокић, стручни сарадник – психолог

План наставе и учења основног образовања и васпитања

Први циклус основног образовања и васпитања

Ред. бр.	А. Обавезни наставни предмети	I разред		II разред		III разред		IV разред	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик	5	180	5	180	5	180	5	180
2.	Страни језик	2	72	2	72	2	72	2	72
3.	Математика	5	180	5	180	5	180	5	180
4.	Свет око нас	2	72	2	72	-	-	-	-
5.	Природа и друштво	-	-	-	-	2	72	2	72
6.	Ликовна култура	1	36	2	72	2	72	2	72
7.	Музичка култура	1	36	1	36	1	36	1	36
8.	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	108	3	108	3	108
9.	Дигитални свет	1	36	1	36	1	36	1	36
	УКУПНО: А	**20**	**720**	**21**	**756**	**21**	**756**	**21**	**756**
Ред. бр.	**Б. Изборни предмети**	**I разред**		**II разред**		**III разред**		**IV разред**	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Верска настава/ Грађанско васпитање	1	36	1	36	1	36	1	36
	УКУПНО: Б	**1**	**36**	**1**	**36**	**1**	**36**	**1**	**36**
	УКУПНО: А+Б	**21**	**756**	**22**	**792**	**22**	**792**	**22**	**792**

Ред. бр.	Облик образовно-васпитног рада	I разред		II разред		III разред		IV разред	
		нед.	год.	нед.	нед.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	21	756	22	792	22	792	22	792
2.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	36
3.	Додатни рад	-	-	-	-	1	36	1	36
4.	Настава у природи	7-10 дана годишње		7-10 дана годишње		7-10 дана годишње		7-10 дана годишње	

Ред. бр.	Остали облици образовног-васпитног рада	I разред		II разред		III разред		IV разред	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељенског старешине	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Ваннаставне активности	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72
3.	Екскурзија	1-3 дана годишње		1-3 дана годишње		1-3 дана годишње		1-3 дана годишње	

Други циклус основног образовања и васпитања

Ред. бр.	А. Обавезни наставни предмети	V разред		VI разред		VII разред		VIII разред	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик и књижевност	5	180	4	144	4	144	4	136
2.	Страни језик – енглески језик	2	72	2	72	2	72	2	68
3.	Ликовна култура	2	72	1	36	1	36	1	34
4.	Музичка култура	2	72	1	36	1	36	1	34
5.	Историја	1	36	2	72	2	72	2	68
6.	Географија	1	36	2	72	2	72	2	68
7.	Математика	4	144	4	144	4	144	4	136
8.	Биологија	2	72	2	72	2	72	2	68
9.	Техника и технологија	2	72	2	72	2	72	2	68
10.	Информатика и рачунарство	1	36	1	36	1	36	1	34
11.	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	108	3	108	3	102
12.	Физика	-	-	2	72	2	72	2	68
13.	Хемија	-	-	-	-	2	72	2	68
УКУПНО: А		**24**	**918**	**25**	**954**	**28**	**1008**	**28**	**952**
Ред. бр.	**Б. Изборни предмети**	**V разред**		**VI разред**		**VII разред**		**VIII разред**	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Верска настава/ Грађанско васпитање	1	36	1	36	1	36	1	34
2.	Други страни језик	2	72	2	72	2	72	2	68
УКУПНО: Б		**3**	**108**	**3**	**108**	**3**	**108**	**3**	**102**
УКУПНО: А+Б		**27**	**1026**	**28**	**1062**	**31**	**1116**	**31**	**1054**

Ред. бр.	Облик образовно-васпитног рада	V разред		VI разред		VII разред		VIII разред	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	27	1026	28	1062	31	1116	31	1054
2.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	34
3.	Додатни рад	1	36	1	36	1	36	1	34
4.	Слободне наставне активности	1	36	1	36	1	36	1	34

Ред. бр.	Остали облици образовног- васпитног рада	V разред		VI разред		VII разред		VIII разред	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	34
2.	Ваннаставне активност	1	36	1	36	1	36	1	34
3.	Екскурзија	До 2 дана годишње		До 2 дана годишње		До 2 дана годишње		До 3 дана годишње	

Програм обавезних предмета

План и програм наставе и учења обавезних предмета по разредима се реализује по следећим важећим документима:

Први разред:

- Правилник о измени Правилника о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 11/2024);
- Правилник о изменама Правилника о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 1/2026).

Други разред:

- Правилник о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 16/2018, 3/2019, 5/2021)
- Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 13/2023)

Трећи разред:

- Правилник о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 5/2019, 1/2020, 6/2020)
- Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 7/2022)
- Правилник о допунама Правилника о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 13/2023)

Четврти разред:

- Правилник о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 11/2019, 6/2020, 7/2021)
- Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 1/2023)
- Правилник о допунама Правилника о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 13/2023)

Пети и шести разред:

- Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 15/2018, 18/2018, 3/2019, 3/2020, 6/2020, 17/2021, 16/2022, 13/2023, 14/2023, 3/2024)
- Правилник о допунама Правилника о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 6/2025)
- Правилник о изменама Правилника о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 1/2026)

Седми разред:

- Правилник о плану наставе и учења за седми и осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 18/2018, 13/2023)

- Правилник о измени Правилника о плану наставе и учења за седми и осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 1/2026)
- Правилник о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 5/2019, 1/2020)
- Правилник о допунама Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 6/2020)
- Правилник о измени Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 8/2020)
- Правилник о измени Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 5/2021)
- Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 17/2021)
- Правилник о измени Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 16/2022)
- Правилник о допунама Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 13/2023)
- Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 14/2023)
- Правилник о допунама Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 6/2025)

Осми разред:

- Правилник о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 11/2019)
- Правилник о измени и допуни Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 2/2020)
- Правилник о допунама Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 6/2020)
- Правилник о изменама Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 5/2021)
- Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 17/2021)
- Правилник о измени Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 16/2022)
- Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 13/2023)
- Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 14/2023)
- Правилник о измени Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 4/2024)
- Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 6/2025)

Изборни програм

Наставни програм Грађанско васпитање за први разред налази се у Правилнику о наставном плану и програму предмета грађанског васпитања за први разред (Сл. гласник РС, број 5/01);

Наставни програм Грађанско васпитање за други разред налази се у Правилнику о наставном плану и програму предмета грађанског васпитања за први и други разред (Сл. Гласник РС, број 10/04);

Наставни програм Грађанско васпитање за трећи разред налази се у Правилнику о наставном

плану и програму предмета грађанског васпитања за трећи разред (Сл. гласник РС,број 23/04);

Наставни програм Грађанско васпитање за четврти разред налази се у Правилнику о наставном плану и програму предмета грађанског васпитања за четврти разред (Сл. гласник РС, број 9/05);

Наставни програм Грађанско васпитање за пети разред налази се у Правилнику о наставном плану и програму предмета грађанског васпитања за пети разред (Сл. гласник РС, број 9/05);

Наставни програм Грађанско васпитање за шести разред налази се у Правилнику о наставном плану и програму предмета грађанског васпитања за шести разред (Сл. гласник РС, број 5/08);

Наставни програм Грађанско васпитање за седми разред налази се у Правилнику о наставном плану и програму предмета грађанског васпитање за седми разред (Сл. гласник РС, број 2/08); Наставни програм Грађанско васпитање за осми разред налази се у Правилнику о наставном плану и програму предмета грађанског васпитања за осми разред основне школе (Сл.гласник РС, број 7/08).

План и програм обавезних изборних предмета по разредима се реализује по правилницима (Службени Гласник РС - Просветни Гласник) наведеним у вези са програмом обавезних предмета.

Ученици у другом циклусу могу да бирају између страних језика: Француског, Руског, Немачког, Италијанског и Шпанског језика и један од два обавезна изборна предмета Верска настава и Грађанско васпитање. Групе ученикаформирају се на основу броја заинтересованих ученика на основу спроведене анкете.

Слободне наставне активности

План и програм слободних наставних активности реализује се на основу следећих Правилника: Правилник о изменама Правилника о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 1/2026), Правилник о допунама Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 6/2025), Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 6/2025).

Ученици свих разреда у другом циклусу основног образовања опредељују се анкетом за похађање програма слободних наставних активности који су део школског прогарма. Слободне наставне активности планиране за период од 2026/2027. до 2029/2030. године су:

За пети и шести разред: Вредности и врлине као животни компас I, Драмска уметност, Животне вештине, Медијска писменост, Вежбањем до здравља, Шах – више од игре, Боравак у природи и планинарење.

За седми и осми разред: Драмска уметност, Вредности и врлине као животни компас II, Уметност, Моја животна средина, Како видим себе и друге – интеркултурно учење, Безбедно у саобраћају, Боравак у природи и планинарење II.

Програми слободних наставних активности реализују се комбиновањем различитих техника рада са ученицима, као што су презентације, демонстрације, дебате, рад на пројектима, креативне радионице, представе, приредбе, гледање и анализа видео прилога, посете разним установама, дешавањима итд. Потенцира се самосталност ученика у активном начину учења, а улога наставника је превасходно у томе да уведе ученике у тему, представи им кључне појмове и подстакне их на активност коју затим усмеравају, прате и вреднују. Избор начина мотивисања и подстицања ученика треба да одговара како теми, тако и узрасту ученика. Концепт СНА базира се коришћењу различитих извора информација и критичком односу ученика према истим.

Часови слободних наставних активности се реализују у оквиру фонда од 36, односно 34 часова на годишњем нивоу. Садржаје и реализацију програма наставе и учења израђују, према задужењима, предметни наставници и ти документи су саставни део Школског програма, као прилог.

Остваривање међупредметних компетенција и стандарда постигнућа

Међупредметне компетенције развијају се континуирано кроз све наставне предмете, изборне предмете, ваннаставне активности и пројектну наставу, повезивањем знања из различитих области и њиховом применом у свакодневним животним ситуацијама. Истовремено, настава се планира и реализује у складу са прописаним стандардима постигнућа ученика, који представљају мерило квалитета и нивоа остварености очекиваних исхода учења. Наставници приликом планирања наставе полазе од исхода учења и стандарда постигнућа, примењују различите методе, облике рада и поступке вредновања, водећи рачуна о индивидуалним могућностима и потребама ученика. Праћењем напредовања ученика, анализом постигнућа и применом формативног и сумативног вредновања обезбеђује се континуирано унапређивање наставног процеса и развој компетенција неопходних за успешно даље школовање, целоживотно учење и активно учешће у друштву.

Међупредметне компетенције дефинисане су Законом о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 - др. закон, 10/2019, 27/2018 – др. закон, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025), док су образовни стандарди дефинисани Правилником о стандардима образовних постигнућа за крај првог циклуса образовања и за крај основног образовања ("Службени гласник РС", бр. 104 од 25. децембра 2024).

Начини и поступци остваривања програма

Програми се реализују применом различитих наставних метода и облика рада, у складу са узрастом ученика, њиховим потребама и предвиђеним исходима учења. У наставном процесу користе се фронтални, групни и индивидуални облици рада, као и рад у пару. Посебна пажња посвећује се методама рада које фаворизују активно учешће ученика кроз истраживачке активности, решавање проблема, пројектну наставу и сарадничко учење. У остваривању програма користе се савремена наставна средства и дигиталне технологије, уз подстицање критичког мишљења, креативности и функционалне примене знања.

Процес прилагођавања наставног процеса огледа се и кроз обезбеђивање прилагођених и адекватних наставних средстава, дидактичких материјала и литературе, обезбеђивање дигиталних уређаја за рад са ученицима, као и кроз израду планова подршке у учењу за неоцењене ученике на класификационим периодима. У складу са потребама ученика пружа се и психолошко-педагошка подршка у унапређивању техника учења, планирању радног дана, као и слободног времена. Наставници и стручни сарадници кроз процес целоживотног учења, похађањем актуелних програма стучног усавршавања унапређују своје компетенције за рад са различитим категоријама ученика и родитеља.

У реализацији наставних и ваннаставних активности као ресурс се неизоставно користи пространо школско двориште, богато зеленилом и садницама, како за реализацију очигледне, тако и амбијенталне наставе.

Школа користи ресурсе локалне средине на различитим пољима деловања. У том смислу кроз сарадњу са ДЗ Врачар доприноси унапређивању и одржавању здравља ученика и промовисањуздравих стилова живота. Исто тако, развијању културних навика и односа према стварлаштву доприносе посете и учешће у активностима Културног центра Врачар. Значајан ресурс, који доприноси превенцији насиља и промовисању ненасиља у школи јесте и МУП, одељење Врачар, како кроз едукативна предавања и кроз интервентне активности.

Организовањем самосталних хуманитарних акција и учешће у истим пружа се подршка, између осталог, материјално угроженим породицама ученика наше школе.

Наставници предметне и разредне наставе темпо рада приликом реализације појединих наставних теме прилагођавају потребама одељења и појединих ученика. Кроз хоризонталну сарадњу, интердисциплинарне часове реализују се активности и стратегије којима се ученици мотивишу на рад. У току школске године реализују се тематске недеље на нивоу разреда, при чему се примењује интегративни приступ настави, интегришући садржаје неколико различитих предмета у проучавању једне теме у истом временском периоду. У процесу планирања наставног процеса уважавају се интересовања ученика, пре свега у оквиру пројектних задатака/наставе.

Праћење напредовања ученика се врши пре свега кроз сумативно и формативно оцењивање. У том процесу пре свега се уважавају специфичности индивидуалног тока развоја и напретка појединог ученика у савладавању наставног програма. Праћење развоја и напредовања ученика обавља се на начин који обезбеђује што адекватније и објективније сагледавање постигнућа ученика. Наставник ће ученику континуирано и на адекватан начин (примерено ученикovој способности да разуме и прихвати) указивати на квалитет његовог постигнућа у различитим доменима активности. Истовремено ће се омогућити ученицима да развијају способност да самостално прате и оцењују квалитет свог рада и сопствено понашање у односу на стандарде и критеријуме и да самостално себе процењују и оцењују на релативно објективан начин. Тиме ће се ученици оспособити да активно учествују у свом развоју и образовању. Поред континуираног праћења ученика од стране одељењских старешина и наставника, педагошко-психолошка служба такође прати развој и напредовање ученика, осмишљава стратегије и даје препоруке на релацијама стручна служба – ученици, родитељи, наставници.

Програм допунске и додатне наставе

Допунска настава

Допунска настава се организује за све ученике школе који имају тешкоћа у учењу или су им потребна додатна појашњења. Организовање ове наставе из појединих наставно-образовних области утврђује се решењем о 40-часовној радној недељи. Допунска настава је планирана да се реализује као један час недељно (по потреби и више), тј. тридесет 34 односно 36 часова годишње. Наставне теме и број часова по темама планирају се у оквиру годишњих планова рада наставника, а у току реализације програма допунске наставе измене се врше у складу са потребама ученика.

Родитељи ће писменим путем бити обавештени о термину одржавања допунске наставе, а наставници су у обавези да воде писмену евиденцију о напредовању ученика. Направиће се план напредовања ученика и допунски часови реализовати у складу са програмом. На часовима ће се примењивати индивидуализована настава уз већу употребу разноврсних наставних средстава.

У допунски рад ученици могу да се укључе и током школске године уколико из различитих разлога нису успели да савладају делове градива или им је потребна помоћ у бољем разумевању и утврђивању знања. Дужину укључености ученика у допунски рад диктирају потребе ученика за подршком у савладавању предвиђеног градива.

У оквиру првог циклуса основног образовања и васпитања овај облик наставе се организује из српског језика или математике, једном недељно. У складу са потребама ученика и проценом наставника реализује се и допунска настава из енглеског језика. Планирање садржаја допунске наставе извршавају наставници разредне наставе и наставник енглеског језика.

У оквиру другог циклуса основног образовања и васпитања, овај облик наставе се организује за ученике од Vдо VIII разреда, према задужењима наставника одређеним у 40- часовној радној недељи. Планирање садржаја допунске наставе извршавају наставници предметне наставе, а према ослушкивању и идентификовању потреба ученика.

Садржаји програма	**Активности ученика у образовно-васпитном раду**	**Активности наставника у образовно-васпитном раду**	**Облици и методе рада**	**Праћење и вредновање програма**
У зависности од наставног предмета одређује се садржај из редовног наставног програма за који се утврди потреба за допунским радом	Слуша, поставља питања, уочава проблем, чита, уочава, именује, разликује, упоређује, решава задатке, сарађује итд.	Презентује наставни садржај и прилагођава методе ученичким способностима, објашњава, одговара на постављена питања, демонстрира, мотивише, ослобађа треме, подстиче, охрабрује, похваљује, сугерише, објашњава, подстиче вршњачко учење...	-индивидуални, рад у пару, фронтални и групни рад.	- евиденција одржаних часова; - евиденција присутних ученика; - анализа постигнућа ученика; - педагошка документација наставника; - извештаји о раду.

Циљ програма је пружање подршке у учењу ученицима који имају тешкоће у савладавању и разумевању наставних садржаја, ради унапређивања постигнућа, развоја самопоуздања и равноправног и успешног укључивања у редовну наставу.

Додатна настава

Додатна настава се организује за ученике од трећег до осмог разреда који показују посебна интересовања и испољавају изразите способности за поједине наставне и научне области, односно за наставни предмет који, на тај начин могу садржајније да савладају него што је предвиђено редовним наставним програмом и да своје испољене способности брже и адекватније развију. Наставне теме и број часова по темама биће испланирани годишњим плановима рада наставника, а у току реализације програма додатне наставе измене ће се вршити у складу са потребама и интересовањима ученика. У оквиру првог циклуса основног образовања и васпитања, овај облик наставе се организује из математике или српског језика, за ученике трећег и четвртог разреда, једном недељно (са укупно 36 часова годишње, а према потреби чешће).

У оквиру другог циклуса основног образовања и васпитања, додатна настава се организује за ученике од V до VIII разреда, према задужењима наставника одређеним у 40-часовној радној недељи. Овај облик наставе се организује једном недељно (36 часова за ученике од V до VII разреда, а 34 часа за ученике VIII разреда, а према потреби чешће). Групе се формирају по разредима, а ради се према програму који креирају предметни наставници, а у складу са интересовањима ученика. Рад је могуће организовати кроз индивидуални приступ појединачном ученику као и кроз груписање ученика у односу на интересовања и постављене циљеве.

Укључивање ученика у додатну наставу ослања се на следеће критеријуме:
-успех из предмета
-општи успех,
-интересовање ученика,
-посебне способности ученика,
-лична мотивисаност ученика,
-резултати праћења ученика,
-резултати примене психолошких инструмената,
-постигнути резултати из предмета.

Наставник мотивише ученике за укључивање у овај облик наставе, уважавајући одлуку ученика о степену ангажовања. Неопходно је водити рачуна о степену оптерећености ученика, те се водити принципом равномерности. Ученике је потребно подстицати и стимулисати (похвале, награде, интерна школска такмичења у циљу припрема за све нивое такмичења која се организују) и постепено их уводити у области професионалне оријентације.

Циљеви програма

- омогућавање одабраним и талентованим ученицима да прошире и да продубе своја знања и вештине из неких наставних области и предмета у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима,
- подстицање ученика на самостални рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења
- оспособљавање за даље самообразовање,
- задовољавање индивидуалних особености ученика, склоности, интересовања, способности за учење,
- подстицање индивидуалног развоја ученика (адекватног темпа), пре свега њихових интелектуалних карактеристика, што омогућава брже напредовање ученика (акцелерација),
- проширивање и продубљивање обима и садржаја појединих предмета за које ученици показују интересовање и способности,

• груписање ученика према способностима и интересовањима чиме се стварају услови за индивидуализацију додатног рада,

- идентификовање обдарених и талентованих ученика.

Задаци:

- прпознавање, постицање и развој даровитости и талената ученика;
- проширивање знања стечених на редовној настави;
- развијање функционалних знања и њихове примене у различитим животним ситуацијама;
- подстицање истраживачког, критичког и кретивног мишљења;
- развијање самосталности, одговорности и истрајности у раду;
- оспособљавање ученика за коришћење различитих извора информација и савремених технологија;
- развијање комуникацијских вештина, сарадње и тимског рада;
- подстицање учешћа ученика на такмичењима, смотрама, конкурсима и другим облицима представљања постигнућа;
- неговање позитивног односа према учењу, раду и личном развоју;
- стварање услова за напредовање ученика у скалду са интересовањима и способностима.

Планови за допунску и додатну наставу се предају у годишњим плановима рада наставника због различитих индивидуалних потреба ученика и промене наставних планова.

Садржаје и реализацију активности програма израђују према задужењима, предметни наставници и ти документи су саставни део Школског програма, као прилог.

Садржаји програма	**Активности ученика у образовно-васпитном раду**	**Активности наставника у образовно-васпитном раду**	**Облици и методе рада**	**Праћење и вредновање програма**
У зависности од наставног предмета одређује се садржај из редовног наставног програма који се проширују у складу са узрастом и интересовањима ученика	Примењује претходно стечена знања; уочава на примерима; упоређује; уз помоћ наставника решава тестове са ранијих такмичења; чита, анализира; интерпретира; разговара; пише; прикупља материјал (исечци из штампе,са интернета);уређује кабинет; истражује; открива релације	Презентује наставне садржаје; мотивише; припрема за такмичења; подстиче креативност; усмерава ученика; развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење; прилагођава методе способностима ученика; поставља проблем	- индивидуални, рад у пару, групни рад, фронтални облик рада - монолошка, дијалошка, текст-метода, метода показивања, хеуристичка метода, истраживачка метода	- евиденција одржаних часова; - евиденција присутних ученика; - анализа постигнућа ученика; - резултати истраживачких активности; - квалтет израђених задатака; - учешће и постигнућа на такмичењима; - педагошка документација наставника; - извештаји о раду.

Припремна настава

Циљ припремне наставе је пружање подршке ученицима у савладавању програмских садржаја и остваривању прописаних исхода учења, ради успешног полагања разредних и поправних испита, као и припреме за завршни испит на крају основног образовања и васпитања.

Задаци припремне наставе су утврђивање, обнављање и систематизација знања, развијање вештина и способности неопходних за успешно полагање испита, отклањање уочених тешкоћа у учењу, подстицање самосталности и одговорности ученика у процесу учења, као и јачање

мотивације и самопоуздања за проверу стечених знања. Посебна пажња посвећује се индивидуалним потребама ученика и пружању додатне подршке у областима у којима су уочени недостаци.

Садржај припремне наставе обухвата обраду, обнављање, увежбавање и систематизацију наставних садржаја предвиђених наставним програмом одговарајућег

предмета, у складу са захтевима разредног, поправног или завршног испита. Реализација се заснива на анализи постигнућа ученика, решавању задатака различитог нивоа сложености, практичном увежбавању, провери знања и оспособљавању ученика за примену стечених знања у различитим ситуацијама. За ученике осмог разреда припремна настава обухвата и упознавање са структуром и захтевима завршног испита, као и увежбавање задатака у складу са програмом завршног испита.

Припремну наставу за ученике од IV до VIII разреда упућене на поправни или разредни испит, школа организује пре почетка испитног рока, пет дана са по два часа наставе у току дана по предмету. Програм рада се прилагођава програму наставе и учења за одређени разред.

Припремна настава за полагање завршног испита у школи се организује из српског језика, математике, физике, хемије, биологије, историје и географије пре почетка испитног рока, у трајању од најмање пет радних дана са по два часа дневно за сваки предмет. Школа може да организује припрему ученика за полагање завршног испита и током другог полугодишта осмог разреда, а дужна је да организује припремну наставу десет дана пре полагања испита у трајању најмање два часа дневно из предмета који су обухваћени полагањем. Тачан распоред одржавања часова припремне наставе утврђују предметни наставници. Припремна настава се реализује према програму наставе и учења од петог до осмог разреда. Наставници предметне наставе могу, у складу са потребама ученика, припремну наставу да започну пре обавезног рока, реализујући већи фонд часова од прописаног.

Садржаји програма	**Активности ученика у образовно-васпитном раду**	**Активности наставника у образовно-васпитном раду**	**Облици и методе рада**	**Праћење и вредновање програма**
У зависности од наставног предмета одређује се садржај из редовног наставног програма који се обнављају, утврђују, повезују и примењују	Примењује претходно стечена знања; уочава на примерима; упоређује; уз помоћ наставника решава тестове са завршних испита од претходних година; чита, анализира; интерпретира; разговара; пише; истражује; открива релације	Презентује наставне садржаје; мотивише; припрема за полагање испита; подстиче креативност; усмерава ученика; развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење; прилагођава методе способностима ученика; поставља проблем	- индивидуални, рад у пару, групни рад, фронтални - монолошка, дијалошка, текст-метода, метода показивања, хеуристичка метода	- евиденција одржаних часова; - евиденција присутних ученика; - анализа постигнућа ученика на испитима; - педагошка документација наставника; - извештаји о раду.

Програм културних активности школе

Програм културних активности школе обухвата активности које доприносе проширењу утицаја школе на васпитање ученика и културни развој школског окружења, као и заједничке културне активности са установама и организацијама ради обогаћивања културног живота ученика.

Циљеви:

- очување и преношење културних и друштвених вредности на млађу генерацију,
- развијање дечијег стваралаштва, креативности, естетске перцепције и укуса,
- креативно осмишљавање обележавања важних датума током године,
- побољшање информисаности ученика,
- развијање спремности ученика за прихватање различитости и упознавање са различитим

културама,

- неговање слободе говора ученика, унапређивање личног развоја ученика, развијање самопуздање и личне одговорности,
- спровођење заједничких културних активности са институцијама и организацијама у локалној заједници.

Програм се остварује организацијом прославе дана школе, почетка и краја школске године и завршетка основношколског образовања и васпитања, прославе школских и државних празника, приредби, представа, изложби, концерата и такмичења, посетама установама културе, заједничким активностима школе и јединице локалне самоуправе и другим активностима које доприносе проширењу утицаја школе на васпитање ученика и културном развоју окружења школе. Све активности предвиђене овим програмом организују се у школи или у договору са јединицом локалне самоуправе у установама из области културе и спорта.

Тим за културну и јавну делатност задужен је за организацију културних и јавних догађаја на нивоу школе. Тим планира развој делатности кроз неколико нивоа: музички, литерарни, ликовни, драмски и верско-хуманитарни.

Њихов циљ је: развијање љубави према музици, песми, писаном и ликовном изражавању, учење страног језика кроз песму и игру, промовисање позоришне (сценске) уметности кроз извођење представа, као и подстицање религијског момента у развоју ученика, што се остварује кроз учешће у хуманитарним акцијама.

Планиране активности:

- обележавање школских и државних празника (Пријема ђака првака, Нова година, Дан Светог Саве, Дан школе, Завршетак школске године...),
- обележавање међународних важних датума (Дечија недеља, Дан толеранције, Дан жена, Ускрс, Међународни дан дечије књиге, Светски дан књиге и ауторских права...),
- организација културних манифестација у школи (сусрети с значајним личностима културе, представе, изложбе, концерти, такмичења, смотре...),
- организација јавних часова за представљање продуката школских пројекта,
- организација радионица,
- организација хуманитарних акција,
- посете позориштима, биоскопима, музејима, галеријама, библиотекама, културним центрима, Сајму књига...,
- развијање читалачке културе ученика кроз организацију различитих пројеката
- организација заједничких активности школе и јединице локалне самоуправе, као што су спортска и музичка такмичења („Златна сирена“), такмичење рецитатора и сл.
- учешће ученика на литерарним и ликовним конкурсима,
- учешће у културним активностима на нивоу града,
- промоција рада школе и постигнућа ученика и наставника – израда прилога за школскисајт и израда школског листа.

Реализатори активности су чланови Тима, ученици, наставници и други запослени, родитељи и представници локалне заједнице

Програм школског спорта и спортско-рекреативних активности

Организацијом разноврсних спортских активности које се повезују са осталим образовно-васпитним подручјима, школа доприноси целовитом развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, развијању и примени моторичких способности и навика, као и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада. Овим активностима ученици јачају међупредметне компетенције Брига за здравље, Сарадња, Решавање проблема.

Програмом школског спорта су обухваћени сви ученици. Спортске активности у школи одвијају се кроз: часове физичког васпитања, слободне активности, кросеве, школска и ваншколска спортска такмичења, спортске активности од значаја за друштвену средину и друге друштвене активности на плану физичке културе.

Школа активно учествује у такмичењима која организује Савез за школски спорт Републике Србије. Школа пружа могућност свим ученицима да се активно баве спортом, посебно током часова слободних наставних активности Здрав живот и радионица у оквиру пројеката „Обогаћени једносменски рад“ и „Бесплатне школе спорта“.

Школа у сарадњи са јединицом локалне самоуправе, организује недељу школског спорта једном у току полугодишта.

Циљеви:

- развијање позитивног става према физичком вежбању у свакодневном животу и практиковању здравог начина живота,
- развијање и практиковања здравог начина живота, развијање свести о важностисопственог здравља и његовог очувања,
- развијање свести о потреби неговања и развоја физичких способности,
- развијање свести о важности безбедности, као и потреби превенције непожељних видова понашања, насиља, наркоманије и малолетничке делинквенције,
- развијање сарадње са другим ученицима и неговање другарства и пријатељства,
- развијање такмичарског духа и ферплеј односа,
- подстицање садржајног и целисходног коришћења слободног времена,
- промовисање спорта и здравог начина живота и мотивисање и подстицање ученика да себаве спортом и рекреацијом као важним сегментима у психофизичком развоју деце.

Задаци програма усмерени су на развијање моторичких способности и физичке спремности ученика, подстицање интересовања за различите спортске дисциплине, развијање тимског духа, одговорности, упорности и толеранције, као и на стварање услова за укључивање што већег броја ученика у спортске и рекреативне активности. Програм има за циљ и препознавање и подршку ученицима са израженим спортским потенцијалима, подстицање активног и квалитетног коришћења слободног времена, као и развијање свести о значају физичке активности за очување здравља и психофизичког благостања.

Планиране активности:

- организација недеље школског спорта у септембру, поводом обележавања Дечијенедеље, и мају, поводом обележавања Дана школе,
- организација радионица/активности у оквиру часова редовне наставе и слободних наставних активности,
- организација радионица/активности и јавних часова за промоцију спорта у оквирупројеката „Обогаћени једносменски рад“ и „Бесплатне школе спорта“,
- одељењска и међуодељењска такмичења свих ученика у спортским дисциплинама прилагођеним узрасту и могућностима деце,

- учешће на општинским, градским и државним такмичењима,
- организација спортских дешавања у оквиру школе у сарадњи са родитељима,
- посете спортским догађајима и учешће ученика у спортским догађајима изван школе,
- предавања и трибине за ученике и родитеље на теме у вези са здравим начином живота, спортом и рекреацијом,
- промовисање спортских постигнућа ученика.

Реализатори активности су ученици, наставници разредне наставе, наставници физичког и здравственог вапитања, наставници биологије и други наставници и родитељи.

Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања, програм спречавања дискриминације и програми превенције других облика ризичног понашања

Циљ програма је обезбеђивање безбедног, подстицајног, инклузивног и ненасилног окружења у коме се поштују права детета, развијају позитивни међуљудски односи и негују вредности уважавања, толеранције, солидарности, одговорности и равноправности. Програм је усмерен на превенцију свих облика насиља, злостављања, занемаривања, дискриминације и других ризичних понашања, као и на благовремено препознавање, реаговање и пружање подршке ученицима који су изложени ризицима или су укључени у ризичне ситуације.

Задаци програма су развијање свести ученика, запослених и родитеља о значају безбедног и подстицајног школског окружења, унапређивање знања и вештина за ненасилну комуникацију и конструктивно решавање сукоба, развијање емпатије, сарадње и уважавања различитости, као и јачање личних и социјалних компетенција ученика. Задаци програма обухватају и оснаживање ученика за препознавање и пријављивање насиља, дискриминације и других ризичних понашања, подизање нивоа безбедности у школи, јачање сарадње са породицом и институцијама система заштите, као и континуирано праћење појавних облика ризичног понашања и предузимање превентивних и интервентних мера у складу са законским и подзаконским актима.

Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања израђен је на основу анализе стања безбедности - ресурса и присутности различитих облика и интензитета насиља, злостављања и занемаривања у школи, као и резултата вредновања и самовредновања квалитета рада школе.

Мере и активности програма које установа реализује креирају се на основу распрострањености различитих облика насиља, нетолеранције и дискриминације и имају за циљ предупређивање насиља и дискриминације у свим релацијама: препознавање, спречавање, сузбијање, подизање свести свих у установи о негативном деловању на појединца, групу, установу – до нулте толеранције, стварање сигурног и подстицајног окружења, неговање атмосфере сарадње, уважавања, конструктивне комуникације – пуна посвећеност свих учесника у образовању и развијање позитивног система вредности. Мере које предузима установа образовања и васпитања могу бити интервентне мере и активности којима се наслиље и дискриминаторно понашање зауставља, осигурава безбедност учесника у образовном и васпитном процесу, смањује ризик од понављања и ублажавају последице за све учеснике и прате ефекти предузетих мера; и превентивне мере и активности којима се у установи ствара сигурно и подстицајно окружење, негује атмосфера сарадње, уважавања и конструктивне комуникације, развија позитиван систем вредности.

Садржаји програма реализују се кроз наставне и ваннаставне активности, часове одељењског старешине, радионице, предавања, трибине, тематске дане, пројекте, вршњачку едукацију, индивидуални и групни саветодавни рад са ученицима, сарадњу са родитељима и сарадњу са релевантним институцијама и организацијама. Посебна пажња посвећује се развијању социјалних и емоционалних компетенција ученика, подстицању прихватања различитости, развијању дигиталне безбедности и одговорног понашања у дигиталном окружењу, као и превенцији свих облика вршњачког, електронског, родно заснованог и других облика насиља.

Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања усмерен је на стварање безбедног, подстицајног и подржавајућег школског окружења у коме се негују поштовање, сарадња, одговорност и ненасилна комуникација. Програм обухвата активности превенције, раног препознавања, благовременог реаговања и пружања подршке у случајевима свих облика насиља, злостављања и занемаривања, у складу са важећим прописима и процедурама. Посебна пажња посвећује се оснаживању ученика за ненасилно решавање сукоба, развијању социјалних и емоционалних компетенција, као и јачању партнерске сарадње са родитељима, запосленима и надлежним институцијама, са циљем заштите најбољег интереса детета, очувања његове безбедности и добробити и унапређивања културе ненасиља у школи.

Школа остварује програм кроз унутрашњу и спољашњу заштитну мрежу, односно кроз рад Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, сарадњу са Саветом родитеља, Ученичким парламентом, Центром за социјални рад, здравственим установама, Министарством унутрашњих послова и другим релевантним институцијама и организацијама. Посебан значај имају превентивне активности које обухватају све ученике и запослене, јер доприносе развоју позитивне школске климе, осећаја припадности школи и заједничке одговорности за безбедно и подстицајно окружење за учење и развој. Запослени у школи се континуирано професионално усавршавају и унапређују своје компетенције за реализацију превентивних и интервентних активности у области превенције насиља, злостављања, занемаривања, дискриминације и других облика ризичних понашања.

Установа континуирано прати, вреднује и извештава о ефектима програма спречавања насиља, злостављања и занемаривања, програма спречавања дискриминације и програма превенције других облика ризичног понашања.

Посебним Планом и програмом рада планиране су конкретне превентивне активности за повећање безбедности ученика од насиља, злостављања и занемаривања у који су укључени сви запослени у школи, сагласно радним местима и одговорностима. Управа школе, стручни сарадници, наставници, домари, техничко особље и посебно Тим за заштиту деце од насиља злостављана и занемаривања, воде перманентну бригу о овом сегменту рада школе, односно заштите деце о чему се сачињава Акциони план за сваку школску годину.

Полазећи од става да се свако насиље над децом/ученицима може спречити, важно је да установа креира климу у којој:

- учи се, развија и негује култура понашања и развоја личности,
- не толерише се насиље,
- не ћути се у вези са насиљем,
- развија се одговорност свих,
- сви који имају сазнање о насиљу обавезују се на поступање.

У вези са споменутим начелима, основни систем рада се своди на примену мера превенције, мера идентификације, мера комуникације и мера интервенције. Посебним протоколом предвиђа се спровођење превентивних и интервентних активностиу циљу сузбијања и превенције насиља у школи.

Ради стварања сигурног и подстицајног окружења, неговања атмосфере сарадње, уважавања и конструктивне комуникације у којој неће бити насиља или ће га бити што мање, школа планира различите програме за превенцију насиља. Овакви програми и активности у оквиру њих омогућавају: благовремено уочавање потенцијалног насиља и отклањање ризика; припрему за адекватно реаговање ако се насиље догоди; свеобухватну ресоцијализацију учесника у насиљу; заштиту права и смањење додатне патње свих који су укључени у насиље.

Циљеви:

- подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад установеза препознавање насиља, злостављања и занемаривања,
- дефинисање процедура и поступака за заштиту од насиља и реаговања у ситуацијама насиља,
- стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања,
- укључивање свих интересних група (ученици, наставници, родитељи, стручнисарадници, локална заједница...) у доношење и развијање програма превенције,
- подизање нивоа свести и осетљивости свих укључених у живот и рад установе за препознавање насиља,
- дефинисање процедура и поступака за заштиту од насиља и реаговања ако се исто деси,
- информисање свих укључених у живот и рад установе о процедурама и поступцима за заштиту и реаговање у ситуацијама насиља,
- спровођење поступака и процедура реаговања у ситуацијама насиља и успостављање система ефикасне заштите деце у случајевима насиља,

- стално праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и процењивањеефикасности програма заштите,
- ублажавање и отклањање последица насиља и реинтеграција детета у заједницувршњака,
- унапређивање компетенција наставног и ненаставног особља, деце, родитеља и др. за уочавање и решавање проблема насиља, злостављања и занемаривања.

Планиране активности:

- упознавање запослених, ученика и родитеља са програмом заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања
- упознавање запослених, ученика и родитеља са правилима понашања и обавезамаученика и наставника и последицама кршења правила,
- јасно стављање до знања како ученицима тако и родитељима да се насиље у школи не толерише и да се о насиљу не ћути већ да се свака врста насиља пријави,
- развијање и неговање културе понашања, неговање толеранције, уважавања имеђусобног прихватања,
- предавања и трибине о сагледавању ризичног понашања и његових последица,
- упознавање родитеља са Правилником о протоколу, са врстама насиља, са превентивним мерама, са акцијама које школа реализује,
- пружање подршке деци која трпе насиље и која су насилници кроз саветодавнеразговоре, групне или индивидуалне,
- пружање подршке родитељима чија деца трпе насиље и чија су деца насилници кроз саветодавне разговоре, групне или индивидуалне,
- дефинисање процедура и поступака за заштиту ученика од насиља и реаговања у ситуацијама у којима се насиље дешава,
- спровођење поступака у складу са Посебним протоколом и другим актима,
- успостављање интерне заштитне мреже међу свим запосленима у школи,
- побољшање активности дежурних наставника, појачано дежурство на најфреквентнијим тачкама (ходници, двориште и око санитарних чворова) за време два велика одмора,
- вођење Књиге дежурстава у коју се бележе све активности везане за нарушавање реда,
- праћење и евидентирање врста и учесталости насиља,
- стручно усавршавање запослених из области ненасилне комуникације и конструктивног решавања конфликата,
- организовање едукативних предавања и радионица за ученике, родитеље и запослене из области ненасилне комуникације, упућивање на коришћење платформе „Чувам те“,
- обележавање Дечије недеље и Дана толеранције и учешће у хуманитарним акцијамаради развијања солидарности и емпатије код ученика,
- израда паноа на тему толеранције и ненасиља,
- осмишљавање и примена процедура за похваљивање и промовисање просоцијалних облика понашања ученика,
- укључивање ученика у спортске, културне и хуманитарне активности у школи и локалној заједници,
- организација недеље спорта и међуодељењских такмичења поводом обележавања Дана школе,
- упознавање родитеље са активностима школе у којима могу да учествују и организација заједничких активности наставника, деце и родитеља: радионице, часови, забавни и спортски програм и сл.

Превентивне активности

У интересу стварања и неговања климе прихватања, толеранције и уважавања личности, укључивања свих интересних група, подизање нивоа свести и осетљивости за препознавање насиља, злостављања и занемаривања, дефинисање процедура за заштиту од насиља, информисања свих укључених у живот и рад школе и унапређење њихових компетенција,

планиране су следеће активности:

- састанак Тима и редефинисање улога и одговорности,
- упознавање нових чланова тима са Посебним протоколом и са облицима насиља,
- упознавање ученика и родитеља са Посебним протоколом,
- постављање паноа са правилима понашања на зидовима ходника школе,
- организовање предавања, трибина, радионица за ученике и родитеље,
- умрежавање свих кључних носилаца превенције насиља, повезивање унутар и између институција,
- коришћење платформе „Чувам те“ на часовима одељењске заједнице, у активностима Вршњачког тима и Ученичког парламента.

Интервентне активности

Чланови Тима ће покретати и спроводити поступке и процедуре реаговања у ситуацијама насиља, настојати да успоставе ефикасну заштиту деце од насиља, пратити и евидентирати све врсте насиља, подстицати ублажавање и отклањање последица насиља. Тим ће сарађивати са другим институцијама: МУП-ом, Центром за социјални рад, дечји педијатром и осталим здравственим службама.

Обавезујући кораци у интервенцији на насиље за све који учествују у раду и животу школе су:

- сазнање о насиљу – откривање
- прекидање или заустављање насиља,
- смиривање ситуације,
- консултације о догађају и актерима уз поштовање принципа поверљивости, консултације унутар и изван установе
- спровођење акција,
- праћење ефеката мера и планирање нових активности и циклуса.

У складу са проценом нивоа ризика доноси се одлука о начину реаговања:

- случај се решава у установи,
- случај решава установа у сарадњи са другим установама,
- случај се прослеђује надлежним установама.

Реализатори активности су чланови Тима, наставници и остали запослени, ученици, родитељи. Они имају одређене улоге и одговорности.

Школа и њено окружење

Основна школа „Владислав Петковић Дис“ ради у простору зграде у Интернационалних бригада 57. Зграда је под закупом који траје 10 година (уговором 5+5 по аутоматском продужењу). Зграда је довољно велика за рад школе са осам одељења. У случају потребе, Оснивач ће проширити простор новим објектом у непосредној близини, а планира се изградња новог школског објекта.

Простор школске зграде у поменутом периоду закупа преуређен је за потребе наставе и рада школе, у складу са Нормативом простора, опреме и наставних средстава за основну школу. У својој структури школа има 4 нивоа који су функционално добро одвојени и организовани. У њеној непосредној околини одвија се веома жив саобраћај возила и пешака. Многе здравствене, културне и образовне установе, трговински, угоститељски објекти се налазе у њеној ближој околини. Двориште је мало. Видео надзором су покривена оба улаза у школу, као и делови око оба објекта. Школска зграда је очувана и потпуно безбедна и сигурна за ученике. У учионицама је намештај очуван и потпуно употребљив.

У циљу повећања безбедности ученика од насиља, злостављања и занемаривања обезбеђен је видео надзор у школи, школа има физичко обезбеђење, организују се дежурства наставника у холу школе, дворишту и на ходницима и утврђена су правила понашања ученика.

Обавезе дежурног наставника су да:

- дежура у складу са распоредом,
- уочава и пријављује случај,
- покреће процес заштите детета (реагује одмах у случају насилног понашања, користећи неку од стратегија,
- обавештава одељењског старешину/васпитача о случају,
- евидентира случај,
- сарађује са Тимом за заштиту деце од насиља.

Обавезе одељењског старешине су да:

- уочава случајеве насилног понашања и реагује одмах,
- учествује у процесу заштите деце,
- разговара са учесницима насиља,
- информише родитеље и сарађује са њима,
- по потреби, сарађује са Тимом за заштиту деце од насиља,
- прати ефекте предузетих мера,
- евидентира случај и води документацију,
- по потреби, комуницира са релевантним установама.

Обавезе Тима су да:

- Доноси програм заштите установе од насиља и израђује акциони план за спровођење програма.
- Информише ученике, запослене и родитеље о активностима заштите и процедурама пријављивања насиља.
- Процењује нивое насиља (први, други или трећи ниво) и ризике у пријављеним ситуацијама.
- Организује израду и праћење планова заштите за ученике који су претрпели, извршили или били сведоци насиља.
- Руководи интервенцијама у случајевима другог и трећег нивоа насиља и координира рад свих актера.
- Сарађује са надлежним спољним институцијама (Центар за социјални рад, МУП, здравствене установе) код трећег нивоа насиља.
- Води збирну документацију и евиденцију о свим пријављеним случајевима и прати ефекте предузетих мера.

Обавезе Помоћно-техничко особља су да:

- Дежурају на својим распоређеним теренима (двориште, улази, тоалети, ходници) током радног времена.
- Уочавају сумњива понашања, сукобе међу ученицима или присуство непознатих и неовлашћених лица у простору школе.
- Реагују одмах у оквиру својих могућности како би зауставили тренутно насилно понашање (раздвајање ученика, вербално упозорење).
- Пријављују одмах свако уочено насиље, оштећење имовине или сумњу дежурном наставнику, одељењском старешини или управи школе.

Ученици, деца су у обавези да:

- Поштују правила понашања школе, кућни ред и личност других ученика, наставника и особља.

- Решавају међусобне конфликте конструктивно, мирним путем и без употребе било ког облика вербалног или физичког насиља.
- Пријаве одмах сваки уочени облик насиља, дигиталног насиља или злостављања према себи или другими дежурном наставнику, одељењском старешини или стручној служби.
- Не учествују у насиљу, подстрекивању, снимању насиља телефоном нити ширењу насилног садржаја на друштвеним мрежама.
- Прихвате и активно учествују у мерама појачаног васпитног рада уколико су прекршили правила понашања.

Начин реализације активности

Рад са ученицима

Облици и садржај рада са свом децом и ученицима, односно онима који трпе, чине или су сведоци насиља, злостављања и занемаривања припрема Тим у сарадњи са свим запосленима у школи. Ту спадају мере интервенције, али и свакодневни разговори наставника и чланова Тима са децом.

Сарадња са родитељима и локалном заједницом

Сарадња се одвија на састанцима Савета родитеља, на родитељским састанцима и кроз индивидуалне разговоре. Организују се предавања за родитеље у вези са поштовањем дечјих права, решавањем конфликата и сл.

Сарадња са општинским институцијама се одвија кроз рад Општинског тима за заштиту деце у коме су и чланови Тима наше школе. Организује се културне, спортске, забавне и друге активности за подстицање развоја писмености, креативности и фер плеја на нивоу општине у којима учествују деца, наставници и стручни сарадници школе.

Праћење програма заштите

Праћења, вредновања и извештавања о остваривању и ефектима програма заштите је стално, а нарочито, у односу на:

- учесталост инцидентних ситуација,
- заступљеност различитих облика и нивоа насиља,
- учесталост и број васпитно-дисциплинских поступака противученика идисациплинских поступака против запослених,
- остварене обуке у превенцији насиља и потребе даљег усавршавања,
- број и ефекте акција које промовишу сарадњу, разумевање и помоћ вршњака,
- степен и квалитет укључености родитеља у живот и рад установе.

Тим за заштиту од насиља, злостављања и занемаривања

Задаци Тима за заштиту су да:

- припрема програм заштите,
- информише децу и ученике, запослене и родитеље о планираним активностима и могућности тражења подршке и помоћи од тима за заштиту,
- учествује у обукама и пројектима за развијање компетенција потребних за превенцију насиља, злостављања и занемаривања,
- предлаже мере за превенцију и заштиту, организује консултације и учествује у процени ризика и доношењу одлука о поступцима у случајевима сумње или дешавања насиља, злостављања и занемаривања,
- укључује родитеље у превентивне и интервентне мере и активности,
- прикупља податаке о учењеном насиљу на основу попуњених протокола и информација из Књиге дежурства и израђује извештај,
- сарађује са наставницима и родитељима ради решавања проблема понашања ученика,

израђује извештај,
- прати и процењује ефекте предузетих мера за заштиту деце и ученика и даје одговарајуће предлоге директору,
- води и чува документацију,
- извештава стручна тела и органе управљања.

Програм спречавања дискриминације

Програм превенције дискриминаторног понашања има за циљ превазилажење стереотипа и предрасуда, препознавање сваког дискриминаторног понашања, усвајање става нулте толеранције за све облике и врсте дисакриминације и промовисање разумевања и сарадње без обзира на етнички, културни, језички или верски идентитет. Циљеви Програма реализоваће се унапређивањем система заштите и развијањем компетенција за делотворно смањивање дискриминације кроз мере и активности у току школске године.

Програм превенције дискриминације усмерен је на развијање културе људских права, равноправности и инклузивности, кроз активности које подстичу поштовање различитости по било ком основу, спречавају стереотипе и предрасуде и доприносе изградњи атмосфере међусобног уважавања и прихватања. Посебна пажња посвећује се подршци ученицима и њиховим родитељима из мањинских и осетљивих друштвених група, а нарочито у случају сметњи у развоју и инвалидитета, здравствених тешкоћа, недовољног познавања српског језика или језика на коме се изводи настава, ризика од напуштања институција образовања и васпитања и др.

Програм превенције других облика ризичног понашања

Основни циљ је да се за сву децу, ученике наше школе, осигурају безбедни и оптимални услови за несметан боравак и рад у школи, као и заштита од свих облика насиља, злостављања и занемаривања. Као саставни део рада, школа мора да омогући деци обавештења о свим питањима у вези с пушењем, алкохолом и дрогом, као и обукама деце у вези са ризицима везаним за игре на срећу (спортске кладионице, коцкање…) и компјутерске игре. Посебна пажња треба да се поклони последицама узимања дрога и других психоактивних супстанци. Децу треба упућивати на све штетне последице и ризике које могу имати на здравственом, психолошком, социјалном и економском плану. Едукација деце треба да има за циљ утицај на обликовање пожељних ставова и усвајање позитивних облика понашања.

Програми превенције других облика ризичног понашања обухватају активности усмерене на очување и унапређивање менталног здравља, превенцију употребе психоактивних супстанци, дуванских и никотинских производа, превенцију зависности од интернета и дигиталних технологија, превенцију коцкања, трговине људима, злоупотребе друштвених мрежа, као и превенцију других понашања која могу угрозити здравље, безбедност и развој ученика. Активности се планирају у складу са развојним потребама ученика, специфичностима школског окружења и актуелним изазовима са којима се деца и млади сусрећу.

Програм поступања установе у кризним догађајима

Кризни догађај је у већини случајева непредвидив догађај са потенцијално негативним последицама. Тај догађај и његове последице могу проузроковати значајну штету особама које су непосредно или посредно изложене кризном догађају. Кризни догађаји у школи могу обухватати различите ванредне ситуације као што су природне непогоде (земљотреси, поплаве, олује), пожари, техничко-технолошки инциденти, епидемиолошке ситуације, безбедносне претње, насиље већих размера, повреде 30 ученика или запослених, као и друге догађаје који угрожавају безбедност и нормално функционисање установе.

Циљ програма је успостављање јасног, ефикасног и системски организованог оквира за превенцију, препознавање и реаговање у кризним ситуацијама у школи, ради заштите живота, безбедности и психофизичког интегритета ученика и запослених, као и очувања стабилности и континуитета образовно-васпитног процеса.

Задаци програма обухватају идентификацију могућих кризних догађаја у школском контексту, израду процедура поступања, дефинисање улога и одговорности запослених, унапређивање капацитета установе за брзо и координисано реаговање, као и развијање безбедносне културе код ученика и запослених. Посебан задатак је континуирано стручно усавршавање запослених за поступање у кризним ситуацијама, као и јачање сарадње са породицом и релевантним спољним институцијама и службама.

Процена специфичности, снага и капацитета школе заснива се на анализи просторних, кадровских и организационих ресурса установе, доступности безбедних зона у школи и околини, обучености запослених, као и постојећих процедура и планова евакуације. У оквиру школе дефинишу се безбедна места за евакуацију и збрињавање ученика, као и план распореда просторија и комуникационих тачака које омогућавају ефикасно управљање кризном ситуацијом. Начини алармирања и обавештавања укључују јасно дефинисане сигнале, интерне комуникационе канале и поступке хитног информисања запослених, ученика и надлежних служби. У школи су утврђени кораци за брзу размену информација и координацију активности у случају кризе.

Начини реаговања и кораци поступања установе обухватају хитну процену ситуације, активирање плана евакуације или заштите на месту, усмеравање ученика ка безбедним зонама, пружање прве помоћи у оквиру надлежности, обавештавање надлежних служби и континуирано праћење ситуације до њеног стабилизовања. Након кризног догађаја спроводи се анализа поступања и мере за унапређивање будућег реаговања.

Сарадња са породицом остварује се кроз благовремено и јасно информисање родитеља, организовање подршке ученицима након кризних ситуација и укључивање родитеља у превентивне активности и планирање мера безбедности. Активности на унапређивању безбедносне културе обухватају едукације ученика и запослених, вежбе евакуације, симулације кризних ситуација, радионице и предавања, као и континуирано унапређивање свести о значају превенције и одговорног понашања у ванредним околностима.

Праћење, евалуација и извештавање о реализацији програма врши се континуирано кроз анализу примењених процедура, поступања у симулираним и реалним кризним ситуацијама, као и кроз процену степена оспособљености ученика и запослених за адекватно реаговање. Евалуација обухвата анализу ефикасности планова евакуације, начина комуникације и координације, као и процену функционалности утврђених безбедносних процедура. Праћење се реализује кроз рад стручних органа школе и Тима за кризне ситуације, као и кроз повратне информације запослених, ученика и родитеља. На основу прикупљених података израђују се периодични и годишњи извештаји о реализацији програма, који служе као основа за унапређивање постојећих мера, процедура и планова поступања у кризним ситуацијама.

Програм ваннаставних активности ученика

Ваннаставне активности су саставни део васпитно-образовног рада школе и реализују се са циљем подстицања свестраног развоја личности ученика, развијања њихових интересовања, способности, талената и креативности, као и неговања позитивних вредности, сарадничких односа и активног односа према учењу, школи и друштвеној заједници.

У циљу подстицања индивидуалних склоности и интересовања, садржајног и квалитетног коришћења слободног времена, ради богаћења друштвеног живота и разоноде, развијања и неговања другарства и пријатељства школа реализује ваннаставне активности ученика у области науке, технике, културе, уметности, медија и спорта. Реализација ових активности везана је и за сарадњу са локалном средином и ангажовањем Школе у разним пројектима.

Сви садржаји и активности које се реализују у току једне школске године нису унапред предвидиви, односно током године се реализују и неке активности и садржаји који нису дати у програму.

Задаци ваннаставних активности усмерени су на развијање самосталности, одговорности, предузимљивости, комуникацијских и социјалних вештина, способности за тимски рад, критичко мишљење и креативно изражавање, као и на подстицање здравих стилова живота и квалитетног коришћења слободног времена. Посебна пажња посвећује се развијању међупредметних компетенција, неговању толеранције, солидарности, хуманости, очувању животне средине и јачању осећаја припадности школи и локалној заједници.

Садржаји ваннаставних активности реализују се кроз рад различитих секција, клубова, радионица, пројеката, спортских, културно-уметничких, еколошких, хуманитарних и других активности, као и кроз учешће ученика у активностима поводом обележавања значајних датума, учешће у приредбама, изложбама, такмичењима, сајмовима, јавним наступима, акцијама и манифестацијама у школи и ван ње. Избор и организација активности заснивају се на интересовањима ученика, развојним потребама, могућностима школе и специфичностима локалне средине, при чему се подстиче активно учешће ученика у планирању, реализацији и вредновању заједничких активности.

Значајан део програма ваннаставних активности представљају и организоване посете установама, институцијама, културним, научним, образовним и спортским центрима, као и учешће ученика у манифестацијама и активностима које се реализују ван школе. Посетама музејима, библиотекама, позориштима, изложбама, привредним субјектима, факултетима, природним и историјским локалитетима ученицима се омогућава стицање искустава непосредним учењем, повезивање теоријских знања са практичним ситуацијама и боље упознавање друштвене и природне средине. На овај начин подстичу се радозналост, истраживачки дух, културне навике и активно учешће ученика у животу локалне заједнице.

За ученике првог и другог разреда најчешће се организују ваннаставне активности са разноврсним програмом, под називом слободне активности, које обухватају активности из различитих области: науке, математике, културе, уметности, спорта и слично, а све у циљу идентификовања и продубљивања интересовања и склоности ученика ка различитим областима.

У другом циклусу образовања школа периодично дистрибуира упитнике који имају за циљ испитивање интересовања ученика, а ради прилагођавања програма и садржаја ваннаставних активности актуелним потребама ученика.

Такође, организују се часови ванучионичке, теренске и амбијенталне наставе. Наставници сарађују са локалном заједницом (Деца Врачара, ДКЦ, ГО Врачар, Библиотека града Београда…), учествују у програмима и сарађују са школама у општини и граду. Школа организује: школске приредбе и културне манифестације у школи, обележавање светских дана и важних догађаја и датума, посете Сајму књига, излете и екскурзије и сл.

Циљеви:

- јачање образовно-васпитне делатности школе,
- подстицање индивидуалних склоности и интересовања ученика,
- подстицање деце да садржајно и целисходно користе слободно време,

- развијање и подстицање креативности и стваралаштва ученика и промоција постигнућа ученика,
- развијање читалачке и медијске писмености ученика и међупредметних компетенција,
- упознавање са занимањима у области науке, технике, културе, уметности, медија и спорта,
- развијање и неговања другарства и пријатељства међу ученицима.

Планиране активности:

- активности у оквиру часова одељењског старешине,
- активности у оквиру рада секција,
- културни, забавни, спортски и хуманитарни програми, пројекти, такмичења и друге манифестације у школи и локалној и широј заједници као што су Дечија недеља, Радост Европе, Дани европске баштине, „Златна сирена“, „Читам, па шта?“, „Оштро Перце“, „Дабар“,
- „Кенгур без граница“,
- организација часова ванучионичке, теренске и амбијенталне наставе кроз сарадњу са културним и образовним институцијама у локалној средини,
- организација и реализација школских приредби и културних манифестација у школи,
- обележавање важних догађаја и датума,
- посете Сајму књига, излети, екскурзије и сл.

Реализатори су ученици, наставници и стручни сарадници, а по потреби и родитељи и стручњаци различитих профила.

Програм професионалне оријентације

Програм професионалне оријентације у основној школи има за циљ да развије спремност ученика да стичу знања и искуства о себи и свету рада како би доносили реалне одлуке у погледу свог даљег образовања и опредељивања, свесни шта оне значе за касније образовна и професионална опредељења као и успех у раду.

Програм се реализују кроз конкретизоване задатке у оквиру професионалног информисања, саветовања и праћења развоја и успешности ученика у школи и то кроз све облике образовно-васпитног рада: редовне наставе, додатне наставе, слободних активности, , часова одељењског старешине. Део активности се одвија у сарадњи са родитељима.

Садржај програма реализује се кроз радионице, разговоре, тестове интересовања и способности, информативне презентације, сусрете са представницима средњих школа и различитих професија, посете образовним установама и сајмовима образовања, рад секција, као и кроз индивидуални и групни саветодавни рад са ученицима и родитељима. Ученици се упознају са образовним профилима, условима уписа, могућностима даљег школовања и перспективама запошљавања, као и са значајем континуираног учења и професионалног развоја.

У нашој школи се планира и реализује низ активности прилагођених свим узрастима ученика. Ученици се од првог дана школе обрађујући текстове из читанке упознају са занимањима приказаним у тексту, уче се промишљању о особинама и способностима потребним за неко занимање, охрабрују се да кроз ликовне радове представе занимања која познају и о којима маштају. На старијим узрастима се ученицима пружа систематизованаподршка у избору занимања организовањем посебних предавања на тему професионалне орјентације, попуњавањем упитника о интересовањима ученика и организовањем психолошких тестирања коришћењем стандардизованих психолошких инструмената за професионалну орјентацију.

Носиоци активности из оквира професионалне оријентације су: учитељи, одељењске старешине, предметни наставници, психолог, педагог, библиотекар, родитељи и стручна лица других институција.

У оквиру часова редовне наставе и слободних наставних активности, додатне наставе и ваннаставних активности ученици се упознају са бројним занимањима у различитим областима рада. Тако се још у првом разреду упознају са занимањима и радним местима у школи, кроз посете библиотеци, музеју и другим установама културе упознају се са пословима људи који у њима раде и сл. Коришћење текстова из уџбеника и посматрањем и непосредним учешћем сазнају и уочавају основне карактеристике занимања и послова у области науке, уметности, медицине, саобраћаја, безбедности, пољопривреде, туризма итд.

Наставници и стручни сарадници упознају ученике са променама који настају у свету рада и занимања, помажу ученицима да развијају и учврсте радне навике и подстичу их да и сами трагају за додатним ширим информација о подручјима рада и занимања, упућивањем на часописе, ТВ емисије, литературу, посматрање рада и послова људи у непосредној околини.

У програм рада часова одељењских старешина за све разреде укључени су и облици и садржаји посебно планирани за остваривање ПО. Садржаји рада одељењског старешине углавном се односе на разговоре у вези са значајем рада, стицањем основних знања о раду и занимањима, повезаношћу мануелног и интелектуалног рада, као и у вези са посетама различитим институцијама у локалној заједници. Такође, садржаји се односе и на формирање општих радних навика и изграђивање позитивних особина личности најнепосредније везанихза рад, развијање ставова о друштвеној и индивидуалној вредности људског рада (учешће у хуманитарним акцијама, радним акцијама, учење, обављање домаћих послова итд...), проширивање знања о занимањима њима блиских особа и информације о свим врстама занимања и захтевима појединих занимања.

Ученицима који су се определили за неке спортске активности указује се на оне способности које долазе до изражаја у тој активности и на занимања у којима су те способности пожељне. Посебно треба ученике усмеравати према спортовима и физичким активностима за које су талентовани, а не показују интересовања (мерење физичких способности). Током реализације културних, забавних и хуманитарних активности ученицима треба указивати на значај рада, значај

чувања друштвене имовине, важност радних навика за успех у животу, итд.

Професионална оријентација на преласку у средњу школу

Школа у сарадњи са установама за професионалну оријентацију помаже родитељима, односно другим законским заступницима и ученицима у избору средње школе и занимања, према склоностима и способностима ученика и у том циљу прати њихов развој и информише их о карактеру и условима рада појединих занимања.

Ради праћења индивидуалних склоности ученика и пружања помоћи ученицима и њиховим родитељима, односно другим законским заступницима у избору средње школе и занимања, у школи ради Тим за професионалну оријентацију. Тим информише о програмским задацима све школске органе: Наставничко веће, Савет родитеља, Ученички парламент и Школски одбор. Тим реализује програм професионалне оријентације за ученике седмог и осмог разреда – Професионална оријентација на преласку у средњу школу. Део програма је и програмрадионица за седми и осми разред за ПО као и Акциони план, са 30 часова радионица и 30 часова реалних сусрета и других активности.

Циљеви програма:

- развијање спремности ученика да стиче знања и искуства о себи и свету рада, да објективно процењује своје потребе, способности, интересовања и особине личности у односу на захтеве жељених занимања и могућности запошљавања,
- подстицање развоја личности ученика и оспособљавање за доношење ваљане одлуке о избору даљег образовања и занимања,
- оспособљавање ученика за доношење реалне одлуке о избору одговарајућег занимања и успешније планирање правца свог професионалног развоја,
- развијање кључних компетенција за живот, планирањем каријере и укључивањем у свет рада кроз активно учење, организовањем радионица, акција, манифестација и реалних сусрета.

При постављању задатака из оквира програма професионалне оријентације пошло се од савремених научних сазнања о карактеристикама професионалног развоја и избору занимања и реалних могућности примене тих сазнања.

Општи задаци:

- упознавање, праћење и подстицање развоја индивидуалних карактеристика личности ученика значајних за усмеравање њиховог професионалног развоја и њихово подстицање да сами свесно доприносе сопственом професионалном развоју,
- упознавање ученика са светом рада и занимања, системом средњег васпитања и образовања и њихово оспособљавање за самостално прикупљање информација које се односе на свет рада и систем средњег образовања,
- формирање правилних ставова према раду,
- оспособљавање ученика за планирање свог професионалног развоја и доношење реалних и зрелих одлука у вези са избором занимања и правцима стручног оспособљавања,
- подстицање ученика на испитивачко, експлоративно понашање према себи и свету рада,
- успостављање сарадње са ученичким родитељима и њихово оспособљавање за пружање помоћи деци у подстицању и усмеравању њиховог професионалног развоја,
- успостављање сарадње са установама и институцијама које могу допринети успешнијем професионалном развоју ученика.

Концепт програма за ученике седмог и осмог разреда се остварује кроз пет процесних динамичких модула:

- Самоспознаја, препознавање сопствених потенцијала,
- Информисање о занимањима и каријери,
- Упознавање са путевима образовања, мрежом школа и каријере,
- Реални сусрети са светом рада (разговор са експертима, посета предузећима),

- Доношење самосталне одлуке о избору школе и занимања.Планиране активности:
- информисање ученика и родитеља о организацији активности програма,
- реализација активности/радионица у оквиру више наставних предмета за за остваривање Програма ПО,
- промоција средњих школа за које су ученици заинтересовани,
- сарадња са средњим школама у општини и организовање посета појединим школама,
- посета Сајма занимања и Сајма образовања,
- промоција НСЗ за заинтересоване ученике и родитеље,
- тест професионалних интересовања за све ученике осмог разреда

Начин остваривања активности

Програм Професионалне оријентације (ПО) остварује се интеграцијом у друге наставне предмете и кроз слободне и друге активности у седмом и осмом разреду, а спроводе га Тим за ПО и стручни сарадници уз помоћ свих предметних наставника.

У реализацију програма укључују се и повезују сви актери који имају утицај на развој личности ученика, доношење одлука о избору занимања и остваривању професионалног развоја: родитељи, наставници, стручни сарадници, лекари, стручњаци при Националној служби за запошљавање, као и локална самоуправа и медији. Развијањем сарадње са свим актерима, остваривањем истраживања и упознавањем са постигнућима пројекта ПО доприноси се унапређењу и афирмацији образовно-васпитног процеса у школи, што се одражава кроз све школске планове уз то се унапређују и садржаји других пројеката у школи.

Реалним сусретима са експертима, средњим школама, предузећима, могућом праксом, школа остварује подршку ученицима кроз васпитни рад. Посебно је важно укључивање ученика осетљивих група чиме се развија толеранција, поштовање различитости и хуманих односа, као и равноправност полова и превазилажење стереотипа о подели занимања.

Садржаји програма ПО су значајни за напредовање у оквиру стручног усавршавања јер омогућавају развијање и унапређење свих наставничких компетенција (К1- К4) што се може остварити кроз огледне часове, приказ дидактичког материјала истраживања, излагање наученог на обуци, учешће у пројектима (реализатор, презентатор, асистент, учесник, координатор).

Програм здравствене заштите

Циљ програма је очување и унапређивање здравља ученика кроз систематско планирање и реализацију активности усмерених на превенцију болести, развијање здравих стилова живота, рано откривање здравствених проблема и јачање здравствене културе у школској заједници.

Брига о здрављу, свестраном развоју и јачању психичких и физичких способности ученика, сталан је задатак школе. Здравствена заштита ученика обухвата и стицање хигијенских навика, упознавање биолошких и физиолошких функција организма и реализацијуздравствених захтева, ради обезбеђења нормалних услова за рад ученика. Овај програм се реализује уз сталну сарадњу са ДЗ Врачар и одржавање тематских предавања за ученике од стране стручњака из ДЗ.

Садржај програма реализује се кроз здравствено-васпитне радионице, предавања, разговоре, обележавање значајних датума, тематске часове, пројекте и кампање усмерене на промоцију здравља и превенцију ризичних понашања. Активности обухватају теме као што су лична хигијена, превенција употребе психоактивних супстанци, здрави стилови живота, правилна исхрана, физичка активност, заштита од заразних болести, репродуктивно здравље и очување менталног здравља, у складу са узрастом ученика.

Програм здравствене превенције се реализује кроз наставне садржаје различитихпредмета у оквиру часова редовне наставе (Свет око нас, Природа и друштво, Биологија, Физичко и здравствено васпитање), слободних наставних активности (Здрав живот, Чувари природе), часова одељењског старешине, као и кроз радионице/активности у оквиру пројеката „Обогаћени једносменски рад“ и „Бесплатне школе спорта“ и различитим ваннаставним активностима, тј. акцијама посвећеним здравој исхрани и здравим стиловима живота.

Циљеви програма:

- стицање знања, формирање ставова и понашања ученика у вези са здрављем и здравим начином живота,
- унапређење хигијенских и радних услова у школи и елиминисање утицаја који штетно делују на здравље,
- остваривање активних односа у сарадњи школе, породице и заједнице на развоју,заштити и унапређењу здравља ученика,
- развијање здравог односа према исхрани као важном фактору који је одговоран зафизичко и ментално здравље,
- повећање одговорности за властито здравље,
- развијање свести о важности превенције и заштите здравља уста и зуба,
- развијање свести о правилном држању тела, учесталости деформитета кичме, превентивним активностима,
- развијање свести о здравом начину исхране,
- развој хуманизације односа међу људима,
- упознавање са занимањима у области здравствене културе,
- развијање међупредметне компетенције Одговоран однос према здрављу.

Планиране активности:

- стална брига запослених и ученика о хигијенским условима у школи,
- преглед ученика при упису у први разред, редовни систематски прегледи, редовна вакцинација планираних узраста,
- прегледи ученика при поласку на зимовање, летовање и рекреативну наставу,
- стоматолошки преглед ученика,

- предавања за ученике млађих разреда на тему правилних хигијенских навика и одржавања личне хигијене,
- предавања о пубертету и психофизиолошком сазревању ученика (четврти и шести разред) и на тему злоупотребе психоактивних супстанци и алкохола (седми разред),
- радионице у вези са репродуктивним здрављем за ученике седмог и осмог разреда,
- осигурање ученика школе,
- стална сарадња за Домом здравља Врачар, релевантним здравственим установама и заводима, подстицање ученика да се баве различитим ваннаставним активностима у организацији школе, са посебним акцентом на спортским активностима,
- реализација активности у циљу развијања међупредметне компетенције Одговоранодност према здрављу,
- обележавање датума битних за заштиту здравља и израда паноа и прилога за школски
- сајт.

Реализација програма одвија се у оквиру редовне наставе, тј. интеграције здравствено-васпитних садржаја у програме разредне и предметне наставе, и кроз ваннаставне активности, уређење школског простора, организовање предавања и разговора о здравим стиловима живота. За реализацију овог програма користе се индивидуалне и групне методе здравствено- васпитног рада (предавања, рад у малој групи, креативне радионице, гледање презентација, организовани приказ изложбе и др.). У реализацији програмских садржаја осим наставника учествоваће и родитељи, друштвено-хуманитарне, спортске, рекреативне, културне и друге организације и удружења.

У основној школи програм здравственог васпитања реализују здравствени и просветни радници, али и стручни сарадници, родитељи и представници друштвене заједнице.

Здравствена заштита ученика се врши по плану здравствене службе Дома здравља Врачар. Дом здравља се налази у непосредној близини школе. Неопходно је да здравствено васпитање буде укључено у живот и рад школе, а када се ради о његовом информативном аспекту, да се реализује што чешће применом активних метода и путем групног рада, а не само фронталним монолозима предавача.

Стручни органи школе и Наставничко веће редовно прате и врше анализу здравственог стања ученика, а после редовних прегледа доноси закључке и смернице за рад свих органа и наставника у школи. Према посебном програму са родитељима и ученицима реализује се здравствено просвећивање кроз конкретне теме. Програм је конципиран на два узрасна нивоа. Планирана је сарадња са Заводом за болести зависности и МУП-а у циљу едуковања стручних сарадника и наставника у борби против наркоманије. Конципиран програм унапређења здравственог васпитања који је поменут, представља јединствену васпитно- образовну област чији се задаци не могу остваривати искључиво у оквиру једног наставног предмета, јер бригу о здрављу, хигијенским условима рада у школи и ван ње, морају даприхвате сви радници школе, ђачки родитељи и друштвена средина у којој се школа налази.

Васпитање за хумане односе међу половима

Циљ овог подручја је да млади буду обавештени о хуманизацији односа између полова, планирању породице, да усвоје позитивне ставове и систем моралних вредности према себи и супротном полу, браку, породици, рађању и да прихвате понашање у планирању породице као право, обавезу и одговорност за рађање, васпитање и подизање деце.

Циљеви:

- васпитање младих за хумане односе између полова,
- подстицање физичког, психичког и социјалног развоја младих пружањем помоћи да стекну знања о себи, законитостима психофизичког развоја, проблемима одрастања и сазревања, развијањем позитивних ставова према полности, љубави и вредностима живота и здравља,
- информисање ученика у улози љубави и полности у животу човека.

Програм васпитања за хумане односе међу половима биће реализован у оквиру часова одељенске заједнице, а такође се захтева од наставника биологије, историје, географије, ликовне и музичке културе да у оквиру својих програма остваре одговарајуће општеобразовне задатке и садржаје. Школа ће имати и помоћ лекара у реализовању садржаја предвиђених зарад у одељенској заједници, путем предавања.

Програм социјалне заштите

Програм социјалне заштите ученика је усмерен ка обезбеђивању адекватне образовне, материјалне и психолошке подршке ученицима из друштвено осетљивих група и ученикалошег материјалног статуса.

Школа посебно води рачуна о ученицима који имају потешкоће у породичном окружењу, као што су породица у процедури развода брака, лоши узајамни односи родитеља, озбиљнија болест ужег члана породице или ученика, тешки материјални услови и сл. За ове ученике организују се посебне активности у сарадњи са локалном заједницом, пре свега Центром за социјални рад.

Циљеви програма:

- стварање једнаких могућности за живот ученика у школи и подстицање социјалне укључености,
- обезбеђивање доступност услуга и остваривање права у социјалној заштити свим ученицима,
- пружање помоћи ученицима у превазилажењу социјалних и животних тешкоћа,
- предупређивање злостављања, занемаривања и експлоатисања, односно отклањање њихових последица,
- сарадња са Центром за социјални рад – помоћ у превазилажењу породичних проблема ученика, проблема насиља и малолетничке делинквенције, помоћ у информисању родитеља о инклузивном образовању и укључивању ученика у школу.

Програм социјалне заштите школа остварује путем часова одељенске заједнице, као и на часовима грађанског васпитања и кроз заједничке активности наставника, стручних сарадникаи директора. Теме које се тичу социјалне заштите ученика, наставници планирају и реализују у складу са годишњим и месечним планом рада наставника. Овај програм, такође, подразумева укључивање родитеља у читав процес превазилажења социјалних и животних тешкоћа ученика, као и осталих релевантних институције наше општине.

Планиране активности:

- евиденција социјално угрожених породица,
- саветодавни рад са социјално угроженим породицама,
- сарадња са локалном самоуправом за обезбеђивање средстава за помоћ породицама,
- посредовање у остваривању права на материјалну помоћ (уџбеници, настава у природи, екскурзије, лечења, летовање, бесплатан ручак у школској кухињи),
- сакупљачке акције репроматеријала,
- продајне изложбе ученичких радова и усмеравање новчаних средстава према социјално угроженим породицама,
- реализација радионица на тему „Сви исти, а сви различити“.

Носиоци активности детектују и идентификују социјални проблем, те информишу путем дописа раднике Центра за социјални рад који на основу налаза и мишљења школе, одлазе на терен, преиспитујупородичну ситуацију и уз помоћ различитих законских мера пружају социјалну заштиту ученицима ињиховим породицама.

Начин реализације активности

Начин реализације активности се одвија најпре у школи где стручни сарадници уз сарадњу учитеља, одељењских старешина и наставника детектују социјални проблем независноод тога да ли је повезан с понашањем ученика и/или чланова његове породице. Стручнисарадници тада путем дописа обавештавају Центар за социјални рад, који предузимају мере из свог делокруга рада

– одлазе на терен, преиспитују породичну ситуацију, обављају информативне разговоре с ученицима и/или члановима њихових породице. Када утврде потребне чињенице, реализују одређене социјалне и законске мере и пружају социјалну заштиту ученицима и њиховим породицама. У циљу ефикасније сарадње школе и Центра за социјални рад могућ је и долазак радника Центра за социјални рад у школу, где се даље формира заједнички тим за заштитуученика који прави лични план заштите ученика и ради на његовој реализацији.

Опсервација и идентификација ученика с одређеним социјалним проблемима се у школи одвија свакодневно. У почетку стручни сарадници проблем покушавају да реше уз сарадњу родитеља (службеним позивима у школу и информативним разговорима), а уколико нема резултата, по потреби током школске године, шаљу дописе Центру за социјални рад те тиме укључују Центар у решавање одређеног проблема.

Праћење резултата спроведених мера и поступака се састоји од праћења и вредновања промена у понашању ученика и уклањању социјално угрожавајућих и ризичних фактора из социјалне околине ученика. Врло је важна повратна информација Центра за социјални рад школи, односно благовремена узајамна комуникација.

Програм заштите животне средине

Заштита животне средине обухвата активности усмерене на развој еколошке свести, као и очување природних ресурса. Очување природних ресурса обухвата и упознавање са коришћењем и рационалном употребом тих ресурса у области енергетике. Школа доприноси заштити животне средине остваривањем програма заштите животне средине – локалним еколошким акцијама, заједничким активностима школе, родитеља, односно старатеља и јединице локалне самоуправе у анализи стања животне средине и акција за заштиту животне средине у складу са законом.

Циљеви програма:

- развијање свести код ученика о важности одржавања здраве животне средине,
- подизање свести код ученика, наставника и родитеља о очувању и унапређењу животне средине,
- неговање здравог односа према животној средини,
- упознавање ученика са коришћењем и рационалном употребом природних ресурса,
- развијање међупредметне компетенције Одговоран однос према околини,
- упознавање са занимањима у области заштите животне средине,
- подстицање развоја и формирање здравствених и естетских ставова и навика кодученика кроз естетско уређење школе.

Задаци програма обухватају развијање навика очувања чистоће и уредности школског простора, подстицање активног учешћа ученика у еколошким активностима, развијање свести о значају рециклаже и рационалног коришћења ресурса, као и јачање одговорности према природним добрима. Задаци програма су и уређење и заштита школског дворишта, подстицање сарадње са локалном заједницом и еколошким организацијама, као и развијање тимског рада и иницијативе код ученика кроз учешће у еколошким пројектима.

У оквиру овог програма ученици се информишу о значају очувања животне средине, са посебним освртом на њихов лични допринос и ангажовање у реализацију акција на нивоу школе и локалне заједнице. Са темом екологије и заштите животне средине ученици се сусрећу у млађим разредима у оквиру предмета Свет око нас и Природа и друштво, а у старијим у оквиру Биологије, Физике, Хемија, Технике и технологије и слободних наставних активности Чувари природе, Заштита животне средине када добијају информације о загађивачима ваздуха, глобалном отопљавању, променама у клими и њиховом утицају на живот на планети, значају одрживе енергије, значају селекције отпада и његове рециклаже, заштити вода, шума, утицају отпада, посебно пластике, на животну средину, опасности од пожара и поплава. Такође, ово је тема о којој се разговара и на часовима одељењског старешине, Грађанског васпитања, Српског језика и књижевности и сл.

Планиране активности:

- уређење учионица и израда одељенских паноа у вези са заштита животне средине,
- реализација радионица и пројеката у оквиру часова редовне наставе и слободнихнаставних активности
- реализација огледних часова, предавања, радионица и трибина о важним темама загађивања и заштите животне средине,
- обележавање важних дана у вези са заштите животне средине (Светски дан вода,Светски дан шума, Дан планете Земље, Светски дан заштите животне средине),
- учествовање на манифестацијама које организује Природњачки музеј у Београду исарадња са музејом,
- учествовање на манифестацијама у вези са екологијом и заштитом животне средине којесе организују на општини Врачар,
- одржавање зеленила у школи и школском дворишту, сарадња са Гарден центром, или неком другом фирмом и установом, ради даљег озелењавања,

- ваннаставне активности, акције на уређењу школске средине (уређење хола школе и дворишта),
- праћење и анализа загађености воде, ваздуха, земљишта,
- учешће у хуманитарним акцијама сакупљање чепова и лименки за рециклажу,
- израда предмета од рециклираног материјала,
- израда лифлета, информатора у циљу промоције одговорног односа према животној средини и израда прилога за школски сајт.

Унапређење животне средине

Садржаје овог програма неопходно је уградити у одговарајуће теме програма редовне наставе, додатног рада, слободних активности, друштвено-корисног рада и одељенских заједница ученика. Тако у оквиру програма редовне наставе треба одредити тематске целине које су повезане са садржајима из области заштите здравља и унапређивања животне средине и обрадити их у оквиру Програма заштите животне средине.

Основни циљ је стицање знања која су неопходна с обзиром на угроженост животне средине.

Садржајима треба подстицати ученике на размишљање о проблему заштите и унапређивања животне средине. У разредној настави ученицима је нужно дати објашњење везе човека и његове животне средине. Разговор о животу и раду у школи, у родитељској кући, у природној средини, о месту и ближој околини – све су то теме којима ће се указати на потребу њене заштите и унапређивања. У предметној настави, уз одговарајућу наставну јединицу,наставник ће истаћи и реализовати конкретан садржај у области заштите и унапређивањаживотне средине.

У реализацији нужно је веће ангажовање наставника одређених предмета – биологије, хемије, технике и технологије и др.

Сви садржаји поменутих тема (програма) садрже се у оперативним плановима одељењских заједница, односно – часа одељењског старешине.

Програм сарадње са локалном самоуправом

Школа прати и укључује се у дешавања на територији јединице локалне самоуправе и заједно са њеним представницима планира садржај и начин сарадње, нарочито о питањима од којих зависи развитак школе.

Посебно је добра сарадња са Градском општином Врачар која улаже у образовање и подржава образовно-васпитни рад школе. Сарадња се остварује кроз свакодневне контакте директора и општине, образовну подршку општине школи, кроз учешће ученика у разним тематским предавањима, учешће у радионицама за Дане европске баштине и сл.

Циљеви програма:

- остваривање сарадње и заједничког планирања активности школе и локалне заједнице,
- укључивање школе у дешавања на територији локалне самоуправе,
- јачање компетенција запослених и ученика,
- едукација ученика у области науке, уметности, културе, здравства, саобраћаја,безбедности и медија и упознавање са занимањима у тим областима,
- промоција школе и подизање угледа школе.

Задаци програма:

- развијање свести о значају очувања животне средине и културно-историјског наслеђа, ј
- ачање безбедности ученика кроз сарадњу са надлежним службама,
- подршку професионалној оријентацији ученика кроз сарадњу са привредним субјектима и установама;

Планиране активности:

- сарадња са Домом здравља Врачар – систематски прегледи ученика, предавања и радионице за ученике из области здравственог васпитања, специјалистички прегледи ученика осмог разреда потребни за упис у средње школе...,
- сарадња са Центром за социјални рад – помоћ у превазилажењу породичних проблема ученика, проблема насиља и малолетничке делинквенције, помоћ у информисању родитеља о инклузивном образовању и укључивању ученика у школу...,
- сарадња са МУП-ом и и Агенцијом за безбедност у саобраћају у организацији предавањаи радионица за ученике „Безбедно у саобраћају“
- сарадња са ЈКП „Паркинг сервис“ у оквиру акције „Ђачко паркинг место“
- сарадња са Црвеним крстом - оспособљавање ученика и наставника за пружање помоћи и заштите у незгодама и елементарним непогодама,
- сарадња са Градском општином Врачар и Скупштином Града - образовна подршка школи, учешће у Данима европске баштине, пријем вуковаца и ђака генерације, награђивање најбољих ученика и др.,
- сарадња са Полицијском управом за град Београд и Полицијском станицом Врачар кроз подизање нивоа безбедности школе и њеног окружења,
- сарадња са Регионалним центром за таленте, Центром за промоцију науке, ДКЦ-ом, спортским и културним институцијама и Руским домом - организовање обилазака, посета и присуство одређеним програмима,
- сарадња са Удружењем пословних жена Србије током обележавање Дана девојчица,
- сарадња са Центром за образовање и културу „Божидарац 1947“ и организацијом Пријатељи деце Врачара ради заједничког учешћа у приредбама, манифестацијама, хуманитарним акцијама и такмичењима,
- сарадња са Храмом Светог Саве кроз часове верске наставе,
- сарадња са факултетима - организовање хоспитовања студената, размена искустава

наставника, учешће у мини-пројектима.

У реализацију програма укључени су директор, стручни сарадници, наставници и ученици, а по потреби и родитељи и представници локалне заједнице.

Програм сарадње са породицом

Школа подстиче и негује партнерски однос са родитељима, односно другим законским заступницима ученика, заснован на принципима међусобног разумевања, поштовања и поверења. Програм сарадње са породицом обухвата и организацију отвореног дана школесваког месеца, када родитељи, односно други законски заступници могу да присуствују образовно-васпитном раду.

Сарадња са родитељима реализује се кроз родитељске састанке, индивидуалне саветодавне и информатине разговоре, отворена врата, рад Савета родитеља, учешће родитеља у манифестацијама, приредбама, пројектима, хуманитарним акцијама и презентовању занимања, као и кроз учешће родитеља у раду школских тимова, процесу самовредновања и унапређивања рада школе.

Родитељи се редовно, на различите начине информишу о постигнућима, владању и напредовању ученика, као и о активностима, важним организационим питањима и развојним циљевима школе. Организују се предавања, радионице и трибине о темама значајним за развој деце и младих (безбедност на интернету, превнеција болести зависности, превенција насиља, учење и мотивација, професионална оријентација, ментално здравље и сл.). Сарадња обухвата и заједничко решавање васпитних и образовних изазова, подршку ученицима из осетљивих група, укључивање родитеља у активности које доприносе унапређивању услова рада школе и јачању међусобног поверења, поштовања и одговорности.

Ради праћења успешности програма сарадње са породицом, школа, на крају сваког полугодишта, организује анкетирање родитеља, односно другог законског заступника, у погледу њиховог задовољства програмом сарадње са породицом и у погледу њихових сугестијаза наредно полугодиште. Мишљење родитеља, односно другог законског заступника, добијено као резултат анкетирања, узима се у обзир у поступку вредновања квалитета рада школе.

Програми у области сарадње са породицом усмерени су пре свега на јачање родитељске компетенције и имају социо-едукативни и саветодавни карактер. Сарадња са породицом одвија се плански и систематски током целе године укључујући породице у планирање, реализацију и евалуацију те сарадње. Овакав облик сарадње је веома сложен и динамичан процес који зависи од креирања заједничког става у комуникацији са родитељима. Зато је потребно прецизно формулисање праваца за сарадњу са родитељима.

Циљ сарадње са породицом:

- побољшање информисаности школе и родитеља о укупном психофизичком исоцијалном развоју ученика,
- подстицање и неговање партнерског односа, заснованог на принципима међусобног разумевања, поштовања и поверења наставника, ученика и родитеља,
- развијање позитивне атмосфере у школи,
- јачање родитељске компетенције,
- унапређивањесарадње са родитељима у реализацији школских активности и укључивање већег броја родитеља у активности школе.

Планиране активности:

-
- међусобно информисање о здрављу, психофизичким способностима и социјалномразвоју ученика,
- информисање о учењу, понашању, ваннаставним школским активностима, условима рада у породици и друштвеној средини,
- индивидуални разговори и размена мишљења родитеља, наставника и стручних

сарадника о напредовању и понашању ученика у породици и школи,

- укључивање родитеља у систематски васпитни рад школе путем родитељских састанака, рада Савета родитеља и индивидуалних контаката наставника и родитеља,
- разговори педагога и психолога са родитељима ради упућивања у напредак ученика,
- разговори одељењских старешина, педагога и психолога са родитељима у вези са случајевима дешавања проблема и приметног непримереног понашања и проналажењем најбољег начина за решавање настале ситуације,
- обавештавање родитеља у случајевима дешавања насиља, злостављања и занемаривања, предузимање потребних корака и сачињавање плана подршке и заштите кроз заједничко деловање породице и школе.
- упознавање родитеља са њиховим правима и обавезама и начину њиховог укључивања у живот и рад школе,
- упознавање родитеља са активностима школе у којима могу да учествују,
- организација отвореног дана школе,
- укључивање родитеља у разноврсне активности школе: реализација појединих часова (родитељи експерти), културне и спортске активности, уређење и опремање школе, донације...
- укључивање родитеља у процес професионалне оријентације ученика – родитељи као промотери одређених професија и занимања,
- организовање едукативних предавања и радионица за родитеље на родитељским састанцима или састанку Савету родитеља.

Да би се што боље одговорило потребама деце, породице и средине сарадња ће се реализовати применом и комбинацијом различитих облика сарадње:

- општи родитељски састанци,
- отворена врата,
- групни тематски родитељски састанци,
- анкетирање родитеља,
- индиректни контакти са родитељима (телефонски позиви, писана обавештења...),
- индивидуални разговори,
- радионице и учешће породице у заједничким активностима (посетиоци, волонтери, технички реализатори, помоћ у акцијама школе, израда наставних материјала и средстава, организација излета, екскурзија, наставе у природи, учешће у изради индивидулно образовних планова, спортске активности),
- писана комуникација (огласна табла, брошуре, панои, белешке о детету, ученички портфолио, извештај о дечјем напредовању, флајери, сајт школе).

Индивидуални контакти са родитељима

Индивидуални контакти са родитељима имају за циљ међусобно информисање о напредовању и укупном психофизичком и социјалном развоју ученика. Сваки одељењски старешина прима родитеље у време које сам одреди – дан отворених врата и о томе води посебну документацију. Посебно је важно интезивирати рад са родитељима ученика који показују изузетно напредовање или стагнирање у раду.

Родитељски састанци

Сваки одељењски старешина својим програмом рада утврђује број и садржај родитељских састанака који ће бити одржани током године (најмање четири, а по потреби и више). Одељењски старешина може реализовати и групне родитељске састанке уколико процени да су они сврсисходнији, на пример може да припреми информација за групу родитеља код чије деце се јављају потешкоће у развоју (помоћ родитеља у налажењу нових најбољих решења).

На родитељским састанцима поред утврђених садржаја који се тичу анализе успеха и

владања, реализације наставе, организације излета, екскурзија, рада ваннаставних активности, биће реализоване и неке од педагошко-психолошких и здравствених тема. У организацији родитељских састанака и избору садржаја разговора могу, по потреби, да учествују и психолог и директор школе. Обавеза сваког одељењског старешине је да на време пријави одржавање родитељског састанка и поделе позивнице за њих. Тако ће на време све потребне информације стизати до родитеља, а руководство школе биће у прилици да непосредно одговара на питања родитеља о свим актуелним дешавањима у школи.

Евиденција родитељских састанака се води у дневнику рада.

Програм излета, екскурзија и наставе у природи

Екскурзија, излет, зимовање, летовање, и кампови су ваннаставни облици образовно-васпитног рада који се остварују ван наставе. Настава у природи и екскурзије реализују се на основу Правилника о организацији и остваривању наставе у природи и екскурзије у основној школи (Сл. Гласник РС, бр. 30/2019).

На основу Правилника о организацији и остваривању наставе у природи и екскурзије у основној школи израђује се план и програм реализације по разредима, који се налази у Годишњем плану рада школе. Школа, сваке године, расписује јавну набавку по процедури која се налази у Закону о јавним набавкама („Службени гласник РС“ бр. 91/2019, 92/2023).

Циљеви реализације излета, екскурзија и наставе у природи:

- савлађивање и усвајање дела наставног програма непосредним упознавањем појава и односа у природној и друштвеној средини,
- упознавање културноисторијског наслеђа, природних лепота и и привредних достигнућа која су у вези са делатношћу школе,
- развијање позитивног односа према националним, културним и естетским вредностима,и грашење одговорног односа према наслеђу,
- оснаживање позитивних социјалних односа између ученика, и ученика и наставника,
- очување, подстицање и унапређивање укупног здравственог стања ученика, њиховог правилног психофизичког и социјалног развоја,
- стварање основа за усвајање активног, здравог и креативног начина живота и организовања и коришћења слободног времена,
- проширивање постојећих и стицање нових знања и искустава о непосредном природноми друштвеном окружењу,
- развијање еколошке свести и подстицање ученика на лични и колективни ангажман у заштити природе,
- социјализација ученика и стицање искустава у колективном животу, уз развијање толеранције и одговорног односа према себи, другима, окружењу и културном наслеђу,
- развијање позитивних односа према националним, културним и естетским вредностима,
- развијање способности сагледавања развоја привредних могућности краја, односнорегиона који се обилази.

Екскурзије и излети за старије разреде

Екскурзија је ваннаставни облик васпитног рада. Представља специфичну врсту културног и рекреативног рада. Екскурзија се организује уз сагласност родитеља и није обавезна за све ученике. Школа организује екскурзију уколико се за исту определи најмање 70% ученика на нивоу разреда.

Циљ екскурзије је савлађивање дела наставног програма, непосредно упознавање појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и природних лепота.

Специфични циљеви су:

- потврђивање и продубљивање знања из опште културе, уметности, књижевности, историје, географије, биологије...;
- неговање и поштовање споменика прошлости, народне традиције, развијање родољубљаи еколошке свести,
- неговање и развијање другарства, слободне игре, самосталности, одговорности и међусобног уважавања и поштовања,
- усвајање правила понашања на јавним местима и у културним институцијама,
- забава и рекреација у функцији здравља.

Стручна већа и Одељењска већа предлажу, Наставничко веће усваја, а Савет родитеља се саглашава са трајањем екскурзија и изабраним дестинацијама.

На нивоу школе је формирана комисија која се бави организовањем наставе у природи, излета, зимовања, летовања и кампова коју чине три родитеља, руководиоци разредних већа и већа млађих разреда, наставници историје и географије.

План и програм наставе у природи и екскурзија – млађи разреди

Екскурзија, излет, зимовање, летовање, и кампови су ваннаставни облици образовно-васпитног рада који се остварују ван наставе.

Циљ је савлађивање и усвајање дела наставног програма непосредним упознавањем појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа која су у вези са делатношћу школе, као и рекреативно-здравствени опоравак ученика.

Настава у природи

Обједињене су законом и програмом утврђене функције и задаци основног васпитања и образовања са активним одмором, исхраном и рекреацијом ученика, а реализује се садржина која је званично усвојеним програмом предвиђена за одређени узраст ученика. Посебно се обраћа пажња и врши избор наставних јединица и планирају часови примерени месту и времену реализације наставе у природи.

Циљ делатности оваквог облика васпитно-образовног рада је да се повеже теоријско са практичним образовањем и да незаменљиви начин, путем посматрања у природи, непосредног сусрета и доживљаја остваре у најширем смислу схваћени задаци интелектуалног, физичко-здравственог, моралног, радног и естетског васпитања којима се утиче на развој личности ученика. Задаци се остварују у континуитету током боравка ученика на настави у природи, с тим што се неки од задатака, због многобројних педагошких ситуација и услова, остварују наглашеније.

Структуру васпитно-образовне делатности наставе у природи чине: настава, самостални рад ученика, друштвено-користан рад, слободне активности, културне и друге друштвене активности, активности у слободном времену.

План васпитно-образовних области је у потпуности усклађен са програмом наставе и учења за први, други, трећи и четврти разред. Часови страног језика ће се надокнадити пре реализације наставе у природи.

Васпитно-образовне активности, с обзиром на специфични амбијент, природу и друштвене услове, интензивније остварују следеће васпитно-образовне задатке:

- развијање и јачање физичких способности, јачања здравља и развијање хигијенских навика у условима колективног живота;
- оспособљавање ученика за самопослуживање, одржавање личне хигијене, хигијене одеће и обуће као остваривање лакших и једноставнијих задатака друштвенокорисног рада;
- упознавање ученика са животним условима и лепотама околине и погодностима које су људи својим радом створили мењајући природу;
- оспособљавање ученика за посматрање и откривање појава и промена у природи,

карактеристика тла, климе, биљног и животињског света и рада људи, као и њихове међусобне зависности;
- развијање љубави према природи и спремности за чување и заштиту и природе;
- осамостаљивање ученика за рад и живот ван куће;
- навикавање ученика да се задаци извршавају редовно, уредно, уз надзор учитеља и заједничку процену резултата;
- васпитање у духу поштовања личности сваког човека; и усмеравање ученика на разне видове изражавања доживљеног и подстицање ликовног, музичког, литералног, драмског и других облика стваралаштва.

Садржај по предметима је различит за свако разредно веће млађих разреда, а слободне активности су заједничке.

Слободне активности у слободном времену:
- састављање оригиналних ученичких радова (песме, приче, записи), инспирисани природним амбијентом, колективним животом, припремање програма за вечерње дружење;
- писање писама родитељима-пријатељима;
- читање дечије штампе.

Самостални и практични рад:
- вежбање и оријентација у природи;
- прикупљање разгледница и другог материјала о изгледу места;
- распознавање биљног света;
- упознавање и разликовање главних делова биљака и њихова примена у разним годишњим добима;
- посматрање и распознавање животињског света околине; вођење календара природе; колективне посете.

Игре: јутарња гимнастика, пешачење лаганим и бржим темпом, елементарне игре бацања лоптом, такмичење у скоковима у даљ, навлачење конопца и прескакање вијаче, игре по избору ученика.

Културне активности:
- припремање програма за вечерњу забаву;
- разне друштвене игре са применом бројалица, брзалица; заједничко слушање музике.

Распоред дневних активности:
- устајање и лична хигијена;
- јутарња гимнастика;
- спремање соба и припрема за доручак;
- доручак;
- настава;
- активности у слободно време;
- ручак и одмор;
- шетња и рекреација;
- друштвене и друге игре;
- припремање програма за вечерњу забаву;
- вечера;
- вечерњи програм;
- припремање за спавање.

Сви дани наставе у природи организују се као радни и улазе у, законом утврђени, број радних дана током школске године. Распоред часова је нормиран за основну школу па обавезује учитеља

да га се придржава и када је настава у природи, а у осталим активностима могућа су одступања – еластичан приступ.

Програм рада школске библиотеке

Рад школске библиотеке реализује школски библиотекар кроз програм рада прилагођен наставним плановима и програмима. Школски библиотекар, својим стручним ангажовањем, доприноси унапређивању свих облика и подручја рада, тако што учествује у пословима планирања, програмирања, организовања, унапређивања и праћења рада школе, односно целокупног образовног процеса, као члан школских тимова.

Програм рада школског библиотекара обухвата задатке и послове у областима: Образовно-васпитни рад, Библиотечко-информациона делатност, Културне активности и уметнички аспект образовања. Школски библиотекар сачињава планове.

Услови рада школске библиотеке

Школска библиотека се налази у приземљу школе. Састоји се из три дела: читаонице, дела у ком је смештен највећи до књижног фонда и дела за рад библиотекара.

Фонд чини 360 књига. Већи део је намењен ђацима: лектира, белетристика, уџбеници, енциклопедије, речници, приручници, атласи, сликовнице. Библиотека поседује и мали број дечјих часописа. Наставнички фонд чине књиге из различитих научних области, стручно-педагошка и методичка литература, белетристика и стручни часописи.

Библиотечки фонд је добро организован. Књиге су у полицама смештене по УДК систему, а део школске лектире и књиге за најмлађе читаоце су смештене на посебним полицама по разредима. Приступ књигама је слободан.

Сви ученици наше школе чланови су школске библиотеке, као и сви запослени у школи.

Циљеви рада школске библиотеке и школског библиотекара:

- обезбеђивање различитих извора информација и приступа ка њима,
- развијање и неговање навике и уживања у читању и учењу код деце, као и навике коришћења библиотеке током читавог живота,
- развијање информационе/медијске/дигиталне писмености ученика и наставника - овладавање вештинама налажења и критичког процењивања датих информација,
- оспособљавање ученика да користе информације у свим облицима и на свим медијима ида овладају вештинама потребним за учење у току целог живота,
- остваривање сарадње и заједничког планирања активности наставника, школског библиотекара и локалне заједнице,
- пружање услуга за унапређивање свих облика и подручја рада образовно-васпитног процеса.

Задаци и активности школског библиотекара:

- развијање и неговање навике читања и коришћења библиотеке код ученика и наставника,
- развијање и промовисање правилне употребе свих облика извора информација,
- стварање услова за интердисциплинарни приступ настави и електронском учењу,
- мотивисање за учење и подстицање на оспособљавања за самостално учење и образовање током целог живота,
- сарадња са наставницима, ученицима и њиховим родитељима,
- праћење и подстицање развоја ученика у индивидуалним способностима и њиховим склоностима ка интелектуалном, емоционално-социјалном и сваком другом професионалном развоју,
- пружање помоћи обдареним ученицима при налажењу и избору одговарајуће литературе, а посебно ученицима који имају тешкоће у учењу и раду, али и оним ученицима који живе у тежим социјалним приликама, сарађујући са њиховим родитељима и релевантним институцијама,
- стварање услова за што непосреднији и једноставнији приступ библиотечком фонду и расположивим изворима информација, и развијање индивидуалне стваралачке способности

и креативности код ученика,

- обезбеђивање приступа програмима који раде на развијању информационе писмености, како би се корисници оспособили за проналажење, анализирање, примену и саопштавање информација, уз вешто и ефикасно коришћење информационо -комуникационих технологија,
- припремање и реализовање библиотечког програма намењеног ученицима са посебним потребама и посебним способностима,
- вођење аутоматизованог библиотечког пословања (инвентарисање и сигнирање, каталогизација, класификација библиотечке грађе и други послови),
- коришћење савреманих облика и метода рада са ученицима,
- заштита и чување библиотечко-медијатечке грађе и периодична ревизија фонда.

Школски библиотекар планом и програмом рада и остваривањем циљева и задатака рада школске библиотеке доприноси остварењу циљева и задатака рада школе.

Сарадњом наставника и библиотекара омогућава се повезивање наставних садржаја више предмета у подручју читалачке и информационе писмености кроз различите активности: реализација заједничког часа, планирање и реализација часова тематске и пројектне наставе, организовање радионица.

Ради подстицања личног, професионалног и социјалног развоја ученика библиотекар сарађује са наставницима у организовању програма/активности за развијање социјалних вештина, промовисање здравог стила живота, промовисање заштите човекове околине и подстицање професионалног развоја ученика, као и у организовању превентивних активности које доприносе безбедности у школи.

Библиотекар својим радом, и у сарадњи са наставницима и другим стручним сарадницима, реализује и активности из програма културних активности школе, заштите од насиља, злостављања и занемаривања и превенције других облика ризичног понашања, професионалне оријентације, као и програма сарадње са локалном самоуправом и сарадње са породицом.

Активности библиотекара

Планирање и програмирање рада библиотеке и библиотекара:

- Израда годишњег плана рада и месечних планова
- Планирање рада са ученицима у школској библиотеци и заједничких часова са наставницима
- Планирање набавке литературе и периодичних публикација за ученике, наставнике и стручне сараднике

Праћења и вредновање образовно-васпитног рада:

- Учешће у изради Годишњег плана рада школе, Развојног плана и Школског програма
- Праћење наставних планова и (кроз сарадњу са наставницима) и усаглашавање наставних садржаја више предмета ради лакшег организовања часова тематске наставе и школских пројеката
- Одабирање и припремање литературе и друге грађе за обележавање важних дана у вези са књигом, читањем и библиотеком
- Вођење библиотечког пословања: набавка и обрада књига, заштита и отпис, инвентарисање и сигнирање књига, уређивање књижног фонда по УДК систему
- Стручни рад у библиотеци: организација рада библиотеке, рад са корисницима, израда извештаја о раду
- Учешће у реализацији и праћењу активности предвиђених Развојним планом школе и Школским програмом,
- Праћење и вредновање реализације школских пројеката у којим учествује школски библиотекар
- Праћење реализације активности у школи и израда летописа школе

- Праћење рада школских библиотекара у свету и коришћење нових сазнања и достигнућаза побољшање сопственог рада и рада школе
- Праћење и вредновање образовно-васпитног рада и предлагање мера за повећање квалитета образовно-васпитног рада.

Рад са наставницима:

- Сарадња са наставницима око утврђивања годишњег плана обраде лектире
- Договор о коришћењу ресурса библиотеке у процесу наставе у складу са Развојним планом и Школским програмом
- Планирање и реализација заједничких часова са наставницима у оквиру тематске и пројектне наставе, као и часова/активности предвиђених Развојним планом школе
- Припрема и организација заједничких часова са наставницима поводом обележавања важних дана у вези са књигом, читањем и библиотеком
- Информисање наставника о новонабављеним књигама, подстицање наставника на коришћење стручне литературе и различитих извора информација
- Припремање електронског наставног материјала за заједничке часове тематске и пројектне наставе и реализација часова уз примену електронског учења
- Сарадња са наставницима у реализацији слободних наставних активности Креативно писање и Комуникација и медији
- Израда приказа појединих књига и часописа и других садржаја, у штампаном и електронском облику, важних за образовно-васпитни рад и професионални развој
- Сарадња са наставницима у припреми прилога за школски сајт и школски лист
- Пружање стручне подршке наставницима у развијању компетенција за остваривање циљева и општих исхода образовања и васпитања.

Рад са ученицима:

- Упознавање ученика са радом библиотеке, рад са ученицима у библиотеци
- Упознавање ученика са УДК распоредом грађе у библиотеци
- Навикавање ученика да пажљиво користе и чувају библиотечку грађу
- Помоћ ученицима при избору књига и упућивање у читање књижевних дела
- Развијање позитивног односа према читању и важности разумевања текста
- Упознавање ученика са научно популарном и стручном литературом
- Развијање читалачке културе ученика кроз пројекте „Оштро Перце“ и „Читам, па шта?“и упознавање ученика са начином израде приказа књига
- Упознавање ученика са појмом бибиотерапије и њеном важношћу за лични раст и развој
- Припремање ученика за самостално коришћење разних извора информација, упознавањеса методама и техникама научног истраживања и библиографског цитирања и помоћ у припреми и обради задате теме из различитих предмета
- Обележавање важних дана у вези са књигом, језиком, читањем и библиотеком, промовисање језичке писмености и упознавање ученика са другим врстама писмености (заједнички часови са наставницима)
- Часови у библиотеци, навикавање ученика да долазе у школску и јавну библиотеку и да учествују у културним активностима
- Развијање информационе, медијске и дигиталне писмености ученика кроз рад у школској библиотеци и на заједничким часовима са наставницима
- Коришћење савремених облика и метода рада ради развијања критичког мишљења
- Развијање индивидуалне стваралачке способности и креативности код ученика
- Оспособљавања ученика за самостално учење и образовање током целог живота.

Рад са родитељима, односно старатељима:

- Сарадња са родитељима у вези са развијањем читалачких навика ученика

- Сарадња са родитељима у вези са пружањем помоћи ученицима током израде прилога за школски лист и сајт

Рад са директором, помоћником директора, педагогом и психологом

- Сарадња са стручним већима наставника, педагогом, психологом и директором школе у вези с набавком и коришћењем књижне грађе
- Сарадња са директором, помоћником директора, педагогом и психологом у припремању прилога за летопис школе, школски сајт и школски лист
- Припремање и организовање активности поводом обележавања важних дана у вези са књигом, читањем и библиотекама
- Присуство стручним већима и Наставничком већу и информисање наставника о набавци нове стручне литературе и постојању електронских извора информација важних за рад наставника/школе

Рад у стручним органима и тимовима

- Рад у школским тимовима
- Рад у Тиму за сајт, школски лист и летопис и промоција рада школе и школске библиотеке, уређивање и израда прилога за сајт школе, школски лист и летопис
- Присуство одељењским и стручним већима и Наставничком већу, сарадња са наставницима, педагогогом и психологом у планирању и организовању стручног усавршавањау установи

Сарадња са надлежним установама, организацијама, удружењима и јединицом локалне самоуправе

- Сарадња са Библиотеком града Београда ради обележавања важних дана у вези сакњигом, читањем и библиотеком
- Сарадња са Библиотеком града Београда током реализације пројекта „Читам, па шта?“
- Сарадња са основним и средњим школама у општини и граду
- Рад у Друштву школских библиотекара Србије
- Сарадња са издавачима

Вођење документације, припреме за рад и стручно усавршавање

- Праћење и евиденција коришћења литературе у школској библиотеци
- Припреме за рад (припреме за часове)
- Вођење документације о раду школске библиотеке и школског библиотекара – анализа и вредновање рада школске библиотеке
- Вођење стране Школска библиотека на сајту школе
- Похађање стручних семинара и скупова
- Стручно усавршавање у установи, излагање на стручном већу и Наставничком већу

Културне активности

- Сарадња са Библиотеком града Београда
- Обележавање важних дана:
- Дан писмености (8. септембар), Дечија недеља (прва недеља октобра), Месец школских библиотека и Месец књиге (октобар и новембар),
- Међународни дан толеранције (16 новембар), Светски дан телевизије (21 новембар),
- Међународни дан матерњег језика (21. фебруар), Светски дан поезије (21. март),
- Међународни дан дечије књиге (2. април), Светски дан књиге и ауторских права (23. април)

Теме у области образовно-васпитног рада по разредима које се реализују на часовима библиотекара или у сарадњи са наставницима

За ученике од првог до четвртог разреда

1. Библиотека (школска библиотека и друге библиотеке намењене деци), књиге и читање
2. Упознавање са радом библиотеке, правила понашања и услови коришћења школске библиотеке
3. Комуникација и медијске поруке, Информације и како их проналазимо и користимо
4. Изражајно читање, разговор о прочитаној књизи, препричавање и тумачење,
5. Обележавање важних дана у вези са књигом и библиотеком
6. Књиге некад и сад, како настаје књига (појмови: аутор, илустратор, издавач…)
7. Распоред књига у библиотеци,
8. Дечје енциклопедије и часописи, Лексикони, речници и други приручници
9. Моја омиљена књига - изражавање личног става
10. Прича о медијима, Креирање медијске поруке

За ученике од петог до осмог разреда

1. Референсна збирка и њено коришћење, УДК класификација књига, Каталози
2. Електронске књиге и дигиталне библиотеке
3. Приказ књиге - изражавање личног става

Библиотерапија

- Читалачка, научна и математматичка писменост
- Информациона писменост - самостално проналажење информација, провера извора информација, вредновање информација, коришћење информација, библиографско цитирање
- Медији и медијска писменост, разумевање медијске поруке и креирање медијскепоруке
- Истраживачки рад у библиотеци
- Дигитална писменост
- Обележавање важних дана у вези са књигом и библиотеком

Исходи и образовни стандарди

Библиотекар својим радом доприноси развијању исхода и образовних стандарда различитих наставних предмета, нарочито у вези са писменошћу, читањем, разумевањем прочитаног, истраживачким радом и сл. (Српски језик, Историја...), као и међупреметних компетенција: Компетенција за учење, Комуникација, Рад с подацима и информацијама, Дигитална компетенција, Естетичка компетенција, Решавање проблема, Сарадња итд.

Такође, библиотекар својим радом развија исходе/образовна постигнућа ученика у областима рада школске библиотеке и школског библиотекара: Библиотека, читање и писменост, Информациона, медијска и дигитална писменост и Социјалне вештине.

Исходи у областима рада школске библиотеке и школског библиотекара

Библиотека, читање и писменост:

1. Лоцира школску библиотеку, познаје школског библиотекара и учествује у активностима у библиотеци
2. Зна да школска библиотека има различите материјале и књиге у штампаном облику који могу да се позајме и разуме важност и правилно чување тог материјала
3. Разуме да су различите врсте књига смештене у различитим деловима библиотеке, зна да пронађе сликовницу или књигу за час

4. Разуме функцију библиотеке, препознаје различите типове библиотека и користи библиотеку за личне потребе и проналажење информација потребних за школу
5. Слуша и чита текстове потребне за школу и из задовољства, говори о омиљеним књигама и писцима, разликује чињеницу од измишљене приче, има културу комуникације
6. Разликује основне књижевне жанрове и одређује основне елементе, тему, ликове, заплет, време, место и идеју приче,
7. Разуме да су књиге организоване у систем Универзалне децималне класификације и уме да користи тај систем да пронађе књигу
8. Разуме да су књиге из области књижевности постављене по алфабетском реду презимена аутора и уме да пронађе потребну књигу,
9. Чита различиту литературу (књижевност и научна литература) у различитим облицима, потребну за школу и из задовољства и забаве,
10. Уме да подели своје мишљење о прочитаном делу са другима, уме да формулише своје мишљење, јавно га искаже и да учествује у расправи

9. Разуме појам писмености и разликује појмове читалачка писменост, математичка и научна писменост, као и информациона, медијска и дигитална писменост,
10. Разуме важност писмености, нарочито читалачке писмености која је услов успешног учења и образовања

Информациона писменост:

1. Разуме да на питања може да се одговори проналажењем информација, Разуме шта је информација и зна да је пронађе уз помоћ библиотекара
2. Одређује кључне речи потребне за истраживачки рад уз помоћ библиотекара/наставника
3. Прикупља информације и проналази одговор на питање користећи различите изворе информација, штампане, електронске, људске изворе...
4. У истраживачком процесу одлучује која је информација потребна, налази штампане и електронске изворе, проверава изворе, вреднује и користи информације
5. Прави белешке о прикупљеним информацијама, прави листу коришћених извора
6. Разуме прикупљене информације, интерпретира их, комбинује и ствара нове,закључује, ствара ново знање, презентује закључке на различите начине (говори, пише, црта...)
7. Формира став и користи податке да га поткрепи, цитира све коришћене изворе по моделу који даје библиотекар/наставник,
8. Разуме да је погрешно преписивати од неког аутора или друга у одељењу и то представити као свој рад, Разуме појмове плагирање и парафразирање

Медијска и дигитална писменост:

1. Препознаје информације у свакодневним порукама кроз различите медије (рођенданске честитке, разгледнице са распуста, рекламе за играчке, саобраћајни знаци, упозорења), разликује варијанте гласа, звука и израза лица (гласно, тихо, срећан, љут...), Пита и одговара напитања о разлозима и функцији обавештења у различитим медијима (зашто, ко, када, где, како)
2. Препознаје различите медије (књига, ТВ, филм, радио, ЦД, ДВД, имеил, веб страна, фотографија, новине, рекламе), Пита и одговара на питања о разлозима комуникације кроз различите медије, Разговара о елементима порука (величина, боја, облик, звук, глас, покрет) различитих медија да би се привукла пажња публике
3. Зна карактеристике блиских медија и разговара о привлачењу пажње публике (домаћин, такмичар, потрошач, публика), интерпретира како ауторова намера и избор визуелних и текстуалних компоненти утиче на осећања публике
4. Препознаје тип информација које донеси различити медији, описује елементе и технике које се користе да се осмисли главна идеја поруке (боја, звук, светлост,..), открива улоге

људи који стварају поруке (писац, уметник, илустратор, уредник, фотограф...)
5. Разуме да медији преносе информације одређеној публици са одређеним намерама, анализира остварени утицај медија
6. Анализира и схвата различите комбинације елемената и техника које се користе за креирање порука за одређену публику са одређеним намерама на основу година, пола, етничке,географске, социјалне и економске припадности
7. Примењује основне интернет претраживаче за тражење информација
8. Користи интернет одговорно и ефикасно, поштује процедуре сигурности на интернету, посебно важност чувања личних података
9. Користи различите медије и онлајн апликације за уметничко и лично исказивање

Социјалне вештине - сарадња са вршњацима и толеранција:

1. Сарађује са вршњацима, користи технологију у комуникацији са њима ради решавања задатка/проблема, разговара о својим идејама, уме да формулише своје мишљење, јавно га искаже и да учествује у расправи и показује толеранцију за другачије ставове
2. Препознаје право да може да изрази своје мишљење на одговарајући начин, чак и кад је другачије од идеја других, уме да формулише своје мишљење и да учествује у расправи
3. Сарађује са вршњацима у изради пројекта и презентацији кроз различите медије,
4. Уме да се обраћа публици и јасно изнесе ставове и идеје, има изграђену културу комуникације (културу сопственог изражавања, као и слушање и поштовање туђег мишљења)

Начин остваривања програма

У оквиру области Рад са ученицима библиотекар треба да уводи и користи иновативне методе наставе, учења и поучавања: интердисциплинарна настава, корелација садржаја више предмета, библиотерапија, употреба нових технологија, радионице, школски пројекти,...

Образовна постигнућа (стандарди и исходи) се остварују кроз активности из образовно-васпитне делатности и културне и јавне делатности, на часовима библиотекара, заједничким часовима са наставницима, кроз обележавање важних дана и догађаја:

- разговор и промоција читања и учења,
- читање различитих текстова (књижевноуметничких, научнопопуларних и др.) наглас и разговор о прочитаном,
- упућивање ученика у проналажење одговарајућих информација из различитих извора информација (књиге, часописи, интернет...) у различитим облицима (штампани, електронски, мултимедијални) потребних за решавање проблема/задатка и упућивање у истраживачки рад,
- упознавање ученика са методама и техникама научног истраживања и библиографског цитирања,
- развијање информационе, медијске и дигиталне писмености ученика и критичког односа према различитим информацијама и изворима сазнања,
- креативни рад ученика (писање различитих текстова на задате теме, писање текстова за литерарне конкурсе, писање текстова за школски лист, израда ликовних радова као илустрација...),
- презентација радова насталих у реализацији школских пројеката,
- такмичења и јачање самопоуздања ученика.
-
- Библиотекар прати и оцењује оствареност исхода и образовних постигнућа кроз:
- разговор са ученицима о прочитаним текстовима,
- разговор о коришћеним информацијама за израду задатка/пројекта, поузданости извора информација и начину навођења коришћених извора,
- читање (и процену) литерарних радова ученика на различите теме,
- праћење израде радова и презентација (и избор најбољих радова) за такмичења,конкурсе,

часопис.

Библиотекар ће указати предметном наставнику на постигнућа ученика, на она изузетна која наставник може наградити одличном оценом у вези са одређеним предметом, али и на лоше резултате у некој области које треба побољшавати.

Програм рада са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка

Циљ програма је обезбеђивање квалитетног, доступног и инклузивног образовања за све ученике, кроз правовремено препознавање индивидуалних образовних потреба, планирање и реализацију одговарајућих мера подршке и стварање подстицајног окружења које омогућава сваком ученику да достигне своје максималне потенцијале.

Задаци програма обухватају благовремено препознавање ученика којима је потребна додатна образовна подршка, израду, примену и праћење индивидуализованих мера и индивидуалних образовних планова, јачање компетенција наставника за инклузивно образовање, континуирано праћење напредовања ученика, сарадњу са родитељима, Интерресорном комисијом и другим релевантним институцијама, као и обезбеђивање услова за активно учешће свих ученика у наставним, ваннаставним и школским активностима. Посебан задатак програма је развијање инклузивне културе школе, уважавање различитости и стварање окружења у којем сваки ученик има једнаке могућности за учење, развој и учешће у животу школе.

Садржај програма реализује се кроз систематску процену образовних потреба ученика, планирање и реализацију индивидуализованог приступа настави, израду и примену ИОП-а, сарадњу наставника, стручних сарадника и родитеља, саветодавни рад, прилагођавање метода, облика рада и наставних средстава, као и континуирано праћење и вредновање ефеката предузетих мера. Програм обухвата и сарадњу са здравственим, социјалним и другим установама, сарадњу са Интерресорном комисијом, организовање конференција случаја, као и стручно усавршавање запослених и укључивање у пројекте у области инклузивног образовања.

Циљеви програма:

- Омогућити деци и ученицима да се укључе у редовни образовно- васпитни систем како би усвојила знања и умења потребна за свакодневно функционисање у друштву, стекла самопоуздање, поверење у друге и усвојили позитивне навике.
- Продубљивање знања и развијање вештина путем проширених садржаја за ученике код којих постоје изразита интересовање и могућности за усвајањем таквих знања.

Задаци:

- Подстицање самосталности деце,
- Укључивање све деце у образовно-васпитни систем,
- Једнака шанса за сву децу,
- Подстицање равноправности, толеранције,
- Унапређивање квалитета рада,
- Успостављање поверења између наставника и ученика,
- Продубљивање наставних садржаја.

Специфичност наше школе огледа се у томе што углавном немамо ученике (или имамо веома мали број) којима је потребна додатна образовна подршка односно који се школују по ИОП1 или ИОП2 програму. Углавном се примењује индивидуализација и израђују планови мера индивидуализације. Мере индивидуализације остварују се путем: 1) разумног прилагођавања простора и услова у којима се одвија настава у школи (отклањање физичких баријера, осмишљавање додатних и посебних облика активности, израде посебног распореда активности итд.); 2) прилагођавања метода рада, наставних средстава и дидактичког материјала, начина давања инструкције и задавања задатака, праћења напредовања, начина усвајања садржаја, провере знања, организације ситуација учења, постављања правила понашања и комуникације и др. 3) измена садржаја активности у васпитној групи, односно садржаја учења и исхода образовања и васпитања. Мере индивидуализације спроводе се током процеса образовања и васпитања, као саставни део образовно-васпитног рада наставника, о чему се води педагошка документација. На овај начин школа додатно унапређује инклузивно и подстицајно окружење, уважавајући различите потребе ученика и стварајући услове за њихово успешно учење, развој и

добробит.

Начин остваривања програма:

Наставни планови и програми су прилагођени ученицима за које је предвиђен индивидуални образовни план који је саставио Тим за инклузивно образовање. Остварује се кроз редовну и допунску наставу током школске године. Обухвата методе и облике рада, као и средства потребна за успешно савладавање наставних садржаја у складу са индивидуалним могућностима и потребама ученика. Такође, остварује се кроз додатну наставу са ученицима код којих постоји жеља, интересовање и могућности за савладавањем проширених наставних садржаја путем ИОПа 3.

Начин прилагођавања програма ученицима:

- Прилагођавање наставних садржаја (смањен обим),
- Прилагођавање метода рада ученицима, облика рада, услова рада,
- Посебни материјали за учење,
- Тимски рад , групни, индивидуализовани рад са ученицима,
- Вршњачко подучавање,
- Дидактичка средства,
- Додатна литература.

Програми транзиције

Транзицијом се сматра свака осмишљена и планска подршка која се детету/ученику пружа у континуитету, у трајању од минимум дванаест месеци до тридесет шест месеци ради отклањања препрека и примене ефикасних стратегија кроз сарадњу тренутног и будућег тима стручњака и родитеља, при преласку на наредни ниво образовања (вертикална транзиција) или у оквиру истог нивоа и исте врсте, односно у оквиру истог нивоа различитих врста образовања (хоризонтална транзиција).

Транзиција обухвата:

- упис детета у образовни систем (предшколска установа, предшколски припремни програм, основна школа, деца која са закашњењем полазе у школу, средња школа);
- хоризонтални прелазак/кретање детета унутар истог ниво образовног система (унутар предшколске установе, између типичних школа и школа за образовање деце са сметњама у развоју, музичке школе, специјалне школе);
- прелазак детета унутар истог нивоа образовног система (разредне наставе у предметну наставу, између типичних школа и између школа за образовање деце са сметњама у развоју и типичних школа).

Транзиција се односи на сву децу. То је процес тимског оперативног планирања укључивања детета у групу/одељење/установу, а који подразумева акционо планирање, имплементацију и евалуацију планираних активности и исхода. Реализатори су наставници и стручни сарадници.

Циљ програма:

- пружање подршке ученицима, родитељима и наставницима при преласку са једног нивоа образовања на други (упис у први разред, прелаз из четвртог у пети разред, прелаз из основне школе у средњу школу),
- прилагођавање ученика првог разреда на школски живот,
- стварање позитивног односа ученика четвртог разреда према преласку на предметну наставу и прилагођавање на нове активности,
- припремање ученика осмог разреда за упис у средњу школу,
- успостављање партнерске сарадње са родитељима у процесу подршке деци,
- стручно усавршавање наставника у области подршке ученицима,
- сагледавање и анализа могућих препрека за потпуно учествовање ученика у школском

животу у односу на начин његовог функционисања,
- израда плана потребних прилагођавања, упознавање са јаким странама ученика и са областима у којима му је потребна подршка, израда транзиционог плана.

Планиране активности

Прелазак у први разред

- пружање информација родитељима о упису деце у први разред и школском програму,
- рад са родитељима ради прикупљања података о детету,
- испитивање интелектуалне, социјалне и емоционалне зрелости ученика за полазак у школу и провера спремности за упис у први разред ,
- формирање одељења првог разреда,
- упознавање учитеља са специфичностима сваког ученика,
- упознавање ученика и наставника разредне наставе,
- упознавање ученика са школским простором и активностима школе,
- идентификовање деце којима је потребна додатна подршка у образовању и пружање додатне подршке,
- саветодавни и инструктивни рад са учитиљима у вези са пружањем додатне подршке ученицима,
- организација предавања и трибина за родитеље на тему „Адапдаптација ученика првог разреда“,
- праћење развоја и напредовања ученика.

Прелазак у пети разред

- наставници предметне наставе држе часове у четвртом разреду ради упознавања са ученицима,
- успостављање међусобних веза и развијање пријатељстава и сарадничких односа између одељења (настава у природи, излети и екскурзије, заједничко организовање приредби или других ваннаставних активности и сл.),
- упознавање детета, породице и будућег разредног старешине на опроштајној приредби/родитељском састанку у четвртом разреду,
- организовање тимске наставе – наставници предметне и разредне наставе раде заједно на некој теми,
- седнице одељењских већа и ндивидуални разговори (на почетку школске године) током којих учитељи упознају наставнике предметне наставе са специфичностима ученика петог разреда,
- распоређивање и праћење прилагођавања новопридошлих ученика,
- организовање предавања и трибина за ученике петог разреда,
- саветодавни и инструктивни рад са наставницима предметне наставе у вези са пружањем додатне подршке ученицима,
- организација предавања и трибина за родитеље на тему „Адапдаптација ученика петог разреда“,
- укључивање родитеља у реализацију активности у школи где је могуће,
- праћење развоја и напредовања ученика.

Прелазак из основне у средњу школу

- реализација програма Професионална оријентација ученика за ученике 7. и 8. разреда,
- реализација предавања за ученике 7. и 8. разреда „Како одабрати средњу школу“,
- информисање родитеља/старатеља у вези са избором будуће образовне установе,
- укључивање родитеља у реализацију програма Професионална оријентација.

Додатна подршка

Циљ додатне подршке у образовању и васпитању јесте постизање оптималног укључивања ученика у редован образовно-васпитни рад, осамостаљивање у вршњачком колективу и његово напредовање у образовању и припреме за наставак школовања. Ради остваривања додатне подршке, школа остварује сарадњу са органима локалне самоуправе, као и другим организацијама, установама и институцијама на локалном и ширем нивоу. За ученике којима је потребна додатна подршка и квалитет у образовању и васпитању, школа ће предузети одговарајуће мере за унапређивање доступности одговарајућих облика као што су:

- укључивање родитеља, односно старатеља, у процес оснаживања родитеља као битног фактора у унапређивању развоја и давању подршке деци,
- индивидуални појачан саветодавни рад са ученицима који показују тешкоће у учењу изражене кроз недовољан успех, од стране педагога школе и одељењског старешине,
- организација активности за упознавање образовних профила посетама средњим школама на територији града ради припреме за упис у средње школе.

За планирање подршке током оба транзициона периода родитељи треба чешће да контактирају са члановима Тима за инклузивно образовање. На преласку у пети разред интензивира се сарадња наставника разредне и предметне наставе, Тимом за инклузивно образовање ако је био формиран у млађим разредима. Састанцима могу присуствовати и други стручњаци који раде са дететом на основу предлога и захтева родитеља.

Нарочито је значајан процес транзиције који обухвата благовремену и континуирану подршку пре и након поласка у школу и утиче на лакше прилагођавање новој средини и захтевима, успешан почетак школовања и што је најважније утиче на континуирани развој добробити детета.

Програм рада ученичких организација

Циљ програма је развијање активног учешћа ученика у животу и раду школе, јачање ученичке партиципације, демократске културе и одговорности, као и подстицање иницијативности, сарадње и развоја грађанских компетенција кроз рад ученичких организација.

Задаци програма обухватају оснаживање ученика за активно учешће у доношењу одлука које се односе на школски живот, развијање лидерских, комуникацијских и организационих вештина, подстицање сарадње и међусобног уважавања, као и неговање одговорности према школској заједници. Задаци програма су и развијање свести о правима и обавезама ученика, подстицање хуманитарног, волонтерског, еколошког, културног и друштвено одговорног деловања, као и јачање сарадње ученика са наставницима, родитељима и локалном заједницом.

Садржај програма реализује се кроз рад Ученичког парламента, вршњачких тимова, ученичких представника у Школском одбору и тимовима школе, као и кроз различите ученичке иницијативе и акције. Активности обухватају учешће у планирању и реализацији школских манифестација, обележавању значајних датума, организацији хуманитарних, еколошких, културних и спортских активности, учешће у превентивним програмима, вршњачкој едукацији, промоцији права детета, унапређивању школске климе и предлагању активности од значаја за живот и рад школе. Програм подразумева и сарадњу ученичких организација са Саветом родитеља, директором школе, стручним сарадницима, локалном самоуправом и другим институцијама и организацијама.

Рад ученичких организација заснива се на принципима добровољности, равноправности, инклузивности, уважавања различитости и активног учешћа свих ученика у складу са њиховим интересовањима, способностима и могућностима. Посебна пажња посвећује се укључивању ученика којима је потребна додатна образовна подршка у рад ученичких организација, како би се обезбедило њихово равноправно учешће у животу школе и развијао осећај припадности школској заједници.

Програм Ученичког парламента

Парламент чине по два представника сваког одељења седмог и осмог разреда. Чланове парламента бирају ученици одељењске заједнице сваке школске године. Ученички парламент има пословник о раду. Чланови парламента бирају председника.

Парламент бира два представника ученика који учествују у раду школског одбора, стручног актива за развојно планирање и тима за превенцију вршњачког насиља.

Ученички парламент

- даје мишљење и предлоге стручним органима, школском одбору, савету родитеља и директору о: правилима понашања у школи, мерама безбедности ученика, годишњем плану рада, школском развојном плану, школском програму, начину уређивања школског простора, избору уџбеника, слободним активностима, учешћу на спортским и другим такмичењима и организацији свих манифестација ученика у школи и ван ње и другим питањима од значаја за њихово образовање;
- разматра однос и сарадњу ученика и наставника, или стручног сарадника и атмосферу у школи;
- обавештава ученике о питањима од посебног значаја за њихово школовање и о активностима ученичког парламента;
- активно учествује у процесу планирања развоја школе и у самовредновању школе.

Циљеви рада Ученичког парламента:

- побољшање информисаности ученика у вези са остваривањем образовно-васпитног радау школи,

- подстицање толеранције, активизма и креативности код ученика,
- идентификовање особина, знања и вештина код деце које су значајне за њихову активну улогу у унапређивању положаја деце у школи и друштву,
- унапређивање односа и сарадње ученика и наставника и побољшање атмосфере иживота у школи,
- организовање разних наставних и ваннаставних активности у сарадњи ученика и наставника и повећање броја ученика који учествују у њима.

Планиране активности:

- избор чланова и конституисање Парламента, избор руководства и представника за Школски одбор, Стручни актив за развојно планирање и Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације,
- упознавање са законским оквиром деловања парламента и нормативним актима школе, као и са правима и дужностима чланова,
- разматрање постигнућа ученика на класификационим периодима
- организовање обука за ненасилну комуникацију и конструктивно решавање сукоба и -рразвијање вештина ефикасног реаговања у конфликтним ситуацијама
- упознавање са платформом „Чувам те“ и могућностима коришћења у активностима образовно-васпитног рада
- разматрање проблема у свакодневном школском животу као што су вршњачко насиље или дигитално насиље,
- сарадња са управом школе у вези са решавањем проблема понашања ученика, мерама безбедности ученика, начину уређивања школског простора, избору уџбеника, учешћу на спортским и другим такмичењима и организацији манифестација у школи и ван ње,
- сарадња са наставницима и управом школе у вези са иницијативама и предлозима за осавремењивање наставе,
- осмишљавање и организација културно-забавних активности, трибина и предавања,акција естетског уређења школе и хуманитарних акција
- учешће у обележавању школских и државних празника и важних дана током године
- упознавање ученика осмог разреда са различитим активностима у вези са завршним испитом,
- сарадња са Тимом за професионалну оријентацију у оквиру програма грађанског васпитања, дискусије на нивоу одељенских заједница на тему бодовања завршног испита, фактора који треба да утичу на избор школе, циљева које треба да постављају сами ученици и перспектива које се добијају након завршетка одређене школе (запослење, напредовање, усавршавање и целоживотно учење),
- сарадња са ученичким парламентима околних школа: размена искустава, представљање пројеката, укључивање у друштвене активности на територији општине и града,
- организација манифестације испраћај осмака, тј. програма прославе у школском дворишту, набавка мајица са обележјем школе и предлагање музичког програма,
- промоција успешних ученика, израда прилога за школски сајт,
- реализација завршног испита и међусобна подршка ученика у оквиру одељенских заједница осмих разреда у одабиру листе школа,
- учешће представника у раду Школског одбора, Стручног актива за развојно планирањеи Тима за заштиту ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације.

Програм безбедности и здравља на раду

Циљ програма је развијање безбедног и здравог школског окружења кроз заједничко деловање школе, ученика, родитеља и јединице локалне самоуправе, као и развијање свести, знања и одговорног понашања у области безбедности и здравља на раду и свакодневном животу. За остваривање оваквог циља неопходан је систематски приступ у превентивно моделовању и повезивање свих субјеката који су носиоци одређених обавеза и активности.

Задаци програма обухватају подизање нивоа безбедности ученика и запослених у свим сегментима рада школе, развијање културе превенције и одговорног понашања, упознавање ученика и родитеља са основним принципима безбедности и здравља, као и континуирано унапређивање услова за безбедан боравак и рад у школи. Задаци програма су и јачање сарадње школе са родитељима, јединицом локалне самоуправе, здравственим установама, ватрогасно-спасилачким јединицама, полицијом и другим релевантним институцијама у циљу превенције ризика, благовременог реаговања и промовисања безбедних стилова живота.

Интерес школе, свих субјеката и сваког појединца је да се оствари највиши ниво безбедности и здравља на раду, да се нежељене последице као што су повреде на раду, професионалне болести и болести у вези са радом сведу на најмању могућу меру, односно да се остваре услови рада у којима би запослени имао осећај задовољства при обављању својих професионалних задатака.

У реализацији садржаја из овог програма значајно учешће имају представници МУП-а.

Улога безбедности и заштите здравља на раду одређена је њеним циљем и обимом праваи обавеза послодавца и радника. Тежња је да се у складу са законом и другим прописима из ове области, достигне највиши ниво здравствене и психофизичке заштите. У том смислу, услови рада, средства и организација рада морају бити прилагођени потребама радника а истовремено радници морају бити мотивисани за активно укључивање у све активности. Значај безбедности и здравља на раду се сагледава са хуманог, социјалног и економског становишта. Рад у хуманим условима представља задовољство за сваког појединца, али и успех и понос за организатора, послодавца и за друштво у целини.

У оквиру Програма безбедности и здравља на раду у складу са Законом о основама система образовања и васпитања, Школа је донела донео два општа правна акта која уређују ову тему: Правилник о безбедности и здрављу на раду и Правилник о мерама, начину ипоступку заштите и безбедности ученика за време боравка у школи и свих активности које организује школа.

У школи је формиран Тим за безбедност и здравље на раду.

Циљ програма:

- оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад,
- обезбеђивање заштите и безбедности ученика за време боравка у Школи и за време извођења свих активности које организује Школа,
- обезбеђивање превентивних мера ради заштите живота и здравља запослених,
- обезбеђивање мера да се заустави свака врста рада која представља непосредну опасностза живот и здравље запосленог, у складу са Законом.

Планиране активности:

- упознавање запослених са законским прописима и подзаконском регулативом из области заштите на раду,
- обука запослених за противпожарну заштиту, једном годишње,
- обука запослених и ученика о начину поступања у случају земљотреса и пожара, као и начину евакуисања из школске зграде,
- информисање запослених радника о прописаним мерама у случају епидемије,
- обука запослених радника о пружању прве помоћи,

- упознавање ученика са опасностима са којима се могу суочити за време боравка у школии извођења других активности које организује школа, као и са начином понашања којим би се те опасности могле избећи или отклонити,
- побољшање безбедности у саобраћају ученика, предавања саобраћане полиције на тему
- „Безбедност у саобраћају“,
- континуирано праћење исправности инфраструктуре школе и благовремено отклањање кварова,
- превентивни и периодични преглед, испитивање опреме за рад и уређење по потреби (учионице, сала за физичко, канцеларије, кухиња и трпезарија, санитарни чворови),
- коришћење централизованог видео надзора,
- техничко и физичко обезбеђење,
- санитарни прегледи особља запосленог у кухињи, током године,
- дезинсекција и дератизација простора, два пута годишње,
- набавка заштитне опреме,
- осигурање запослених и осигурање школске имовине,
- испитивања услова радне околине,
- доношења акта о процени ризика,
- вођење евиденције у вези са повредама на раду,
- уклањање снега и леда на прилазима школи, тротоарима, улазима у школу и школском дворишту и уклањање леденица са крова,
- сарадња са државним органима и органима града Београда.

Мере, начин спровођења и поступак заштите и безбедности ученика за време боравка у Школи и за време извођења свих активности које организује Школа прописани су

„Правилником о мерама, начину и поступку заштите и безбедности ученика за време боравка у школи и свих активности које организује школа“.

Одељењски старешина и предметни наставници су у обавези да у свакодневном контакту са ученицима, а нарочито на часовима одељењске заједнице и одељењског старешине, ученике упознају са опасностима са којима се могу суочити за време боравка у школи и извођења других активности које организује школа, као и са начином понашања којим би се те опасностимогле избећи или отклонити.

Програм дигиталног развоја школе

Циљ програма је унапређивање квалитета образовно-васпитног рада кроз систематски развој дигиталних компетенција ученика и запослених, унапређивање дигиталног окружења за учење и рад, безбедну, одговорну и сврсисходну примену информационо-комуникационих технологија, као и развијање медијске, информационе и дигиталне писмености у складу са савременим образовним потребама.

Задаци програма обухватају развијање дигиталних компетенција ученика и наставника, подстицање примене дигиталних алата у планирању, реализацији и вредновању наставе, унапређивање дигиталне комуникације између школе, ученика и родитеља, као и развијање информационе и медијске писмености. Посебни задаци програма су развијање критичког односа према информацијама и медијским садржајима, подстицање безбедног, етичког и одговорног понашања у дигиталном окружењу, заштита личних података и дигиталног идентитета, унапређивање дигиталне инфраструктуре школе, као и континуирано стручно усавршавање запослених за примену савремених дигиталних технологија, укључујући и могућности примене вештачке интелигенције у образовно-васпитном раду.

Садржај програма реализује се кроз интеграцију дигиталних технологија у наставне и ваннаставне активности, примену дигиталних образовних платформи, електронских наставних

материјала и интерактивних алата, реализацију пројеката из области дигиталне и медијске писмености, обележавање значајних датума посвећених безбедности на интернету, организацију радионица, предавања и тематских активности за ученике, родитеље и запослене, као и кроз континуирано унапређивање дигиталне инфраструктуре школе. Програм обухвата и примену дигиталних решења у организацији и управљању школом, електронску комуникацију са родитељима, дигитално вођење документације, као и активности усмерене на развијање критичког мишљења, дигиталне креативности и одговорног коришћења савремених технологија.

Посебна специфичност школе представља ангажовање наставника који се континуирано и стручно бави медијском писменошћу, што омогућава реализацију квалитетних едукативних активности усмерених на критичко сагледавање медијских садржаја, препознавање дезинформација, развијање критичког мишљења и безбедно понашање у дигиталном окружењу. Захваљујући овом ресурсу, школа организује предавања, пројектне активности и обележавање значајних датума из области медијске и информационе писмености, чиме ученици стичу знања и вештине неопходне за одговорно и компетентно учешће у савременом дигиталном друштву.

Програм школског маркетинга

Промоција школе подразумева низ активности којима се остварује боља комуникација са ученицима, родитељим и широм друштвеном заједницом у циљу боље размене информација и очувања угледа. Промоција и маркетинг школе уз истицање онога што је посебно вредно и специфично, неопходни су да би се привукла пажња јавног мњења.

Промоција добре слике о школи веома је важна за побољшање њеног рада, али, шире гледано, утиче и на побољшање слике о образовању у јавности. На пример, објављивањеуспеха ученика и наставника биће мотивациони и подстицајни фактор за даљи рад, а кроз нове успехе слика школе, а тиме и образовања уопште, биће боља.

Садржај програма реализује се кроз благовремено информисање јавности о раду школе путем школске интернет странице, друштвених мрежа, електронских и штампаних публикација, медија и других канала комуникације. Програм обухвата представљање ученичких успеха, школских пројеката, културних, спортских, хуманитарних и других активности, организовање Дана отворених врата, промотивних посета предшколским установама, учешће на манифестацијама локалне заједнице, израду промотивног материјала, обележавање значајних датума и јачање визуелног идентитета школе. Посебан сегмент програма чини дигитална промоција школе кроз савремене облике комуникације, фото и видео садржаје, као и промовисање примера добре праксе у области наставе, инклузивног образовања, ученичког стваралаштва и сарадње са локалном заједницом.

Циљеви програма:

- побољшање процеса информисања корисника о свим важним питањима из живота ирада школе,
- повећања ефективности и ефикасности школе,
- побољшање мишљења наставника и ученика о школи и неговање њене добре слике у свакодневном раду и грађењу позитивне атмосфере,
- представљање и промоција целокупног рада школе у јавности,
- побољшање мишљења ученика и родитеља о школи,
- представљање постигнућа ученика и наставника у локалној и широј заједници,
- унапређивање квалитета сарадње са родитељима, локалном заједницом и медијима,
- унапређивање угледа школе ради побољшања услова за рад школе.

Циљне групе којима се школа обраћа јесу: запослени, ученици, родитељи, локална заједница, донатори, Министарство, општа јавност.

Активности подразумевају свеобухватну сарадњу актера и континуирану промоцију учења и знања унутар и ван школе. Промоција представља начин на који су корисници информисани о услузи: комуникацијом унутар школе, интерним маркетингом, као и комуникацијом са локалном заједницом, другим установама и институцијама и односима са јавношћу, тј. екстерним маркетингом.

Унутрашњи маркетинг

Унутрашњи (интерни) маркетинг се одређује као процес усмерен на наставнике и ученикеу циљу повећања ефективности и ефикасности школе, а тиме и задовољства оних субјекатакоји се могу назвати и потрошачима или корисницима.

Наставници се у унутрашњем маркетингу могу посматрати као ресурс школе и као потрошачи. Руковођење школом тада је усмерено и на задовољење њихових потреба (и других запослених). Добри услови за рад (опремљеност школе наставним средствима), стручно усавршавање и свеукупна атмосфера јесу „производи“ намењени свим запосленима, а њихово задовољство школом може се мерити задовољством овим услугама. Усмереност на ученике огледа се у томе да наставници и други запослени у школи задовољавају потребе ученика и пружају им услуге које чине: добри услови за рад на часу и учење (пријатни амбијент, безбедност, добра комуникација), стицање знања и компетенција потребних за даље школовање, лични, професионални и социјални развој.

Спољашњи маркетинг

Спољашњи (екстерни) маркетинг обухвата активности школе којима она упознаје ученике, родитеље и локалну заједницу (кориснике ван школе) са услугама које нуди. Укључује и односе са јавношћу, тј. неговање и одржавање жељене слике школе, доброг имиџа, или доброг гласа о њој.

Планиране активности:

- редовно објављивање информација и обавештавање на седницама Школског одбора, Наставничког већа и Педагошког колегијума, на седницама стручних већа и састанцима школских тимова,
- редовно објављивање информација и обавештавање ученика, наставника и родитеља и других корисника путем огласне табле, књиге обавештења и сајта школе, на родитељским састанцима и састанцима Савета родитеља, и путем поштанских услуга,
- постављање изложби ликовних и других радова ученика школе током целе школске године у холовима школе, организовање продајних изложби и промоција ученичких радова,
- редовно ажурирање сајта школе и израда летописа школе,
- објављивање школског листа „Маштарије“ у е-форми,
- упознавање ученика, родитеља и запослених са планираним и реализованим активностима, континуирано праћење и представљање свих школских активности и успеха ученика и наставника на интернет страни, летопису и школском листу,
- организација школских пројеката и активности у којима учествују ученици, наставници и родитељи и њихово представљање кроз прилоге на посебним странама школског сајта,
- организација разних манифестација ради упознавања родитеља будућих првака са радом школе,
- организација активности у оквиру дана отворене школе и унапређење сарадње са родитељима,
- организовање културних активности школе и обележавање школских и државних празника и важних дана и промоција активности кроз прилоге на сајту школе,
- представљање рада школе кроз радове за конкурсе и чланке/радове за стручне часописеи зборнике,
- сарадња са средствима јавног информисања када се за то укаже потреба тј. кад се покаже као

сврсисходно да се друштвена средина и јавност обавести о значајним збивањима у школи, реализованим пројектима и програмима, иновацијама у раду и посебним постигнућима.

Школски маркетинг остварује се кроз свакодневне активности: подучавање ученика, стварање добрих услова за рад и позитивне атмосфере, развијање добре комуникације између наставника и ученика (и родитеља), примену иновативних метода рада, сарадњу са локалном и широм заједницом.

У реализацији активности учествују ученици, наставници, стручни сарадници и остали запослени. У појединим активностима у реализацију се укључују и родитељи и представници локалне заједнице и медија.

У прилозима на школском сајту и у школском листу истиче се све оно што је посебност школе и што доприноси унапређењу рада и сталном побољшању њене слике у образовној и општој јавности.

Презентовање школе обавља се путем:

- Сајта школе (http://www.skoladis.edu.rs/srb/)
- Инстаграм странице (@vladislavpetkovicdis)
- Посебних маркетинг активности (Презентације, радионице, отворена врата, пројекти)
- Изложби, представа, приредби
- Сарања са ТВ и радио станицама

Припремни предшколски програм

Четворочасовни облик – припремни предшколски програм

У оквиру Приватне Основне школе „Владислав Петковић Дис“ се организује четворочасовни припремни предшколски програм, као припрема за први разред.

Припремни предшколски програм као посебан део предшколског програма остварује се са децом у години пред полазак у школу. Део је редовног програма установе у целодневном или полудневном трајању, најмање четири сата дневно девет месеци у години пред полазак у школу.

Имајући у виду да је обезбеђивање потпуног обухвата деце у години пред полазак у школу обавеза прописана Законом о основама система образовања и васпитања, Законом о предшколском васпитању и образовању. Установа континуирано предузима активности на обезбеђивању, праћењу и подстицању потпуног обухвата деце припремним предшколским програмом. У сарадњи са локалном заједницом и у складу са њеним специфичностима акценат је на укључивању све деце у припремни предшколски програм чиме се подржава остваривање права деце на квалитетно предшколско васпитање и образовање путем стицања разноврсних искустава и прилика за игру и учење што омогућава лакши прелаз детета на следећи ниво образовања. На тај начин остварује се континуитет у васпитно-образовном процесу.

Припрема деце за полазак у школу је процес који се одвија током читавог предшколског периода кроз подстицање дечјег општег развоја и стицање сазнања о себи, другим људима и свету у којем живе. Важни аспекти припремног предшколског програма су:

- подстицање осамостаљивања
- подршка физичком развоју
- јачање социо-емоционалне компентенције
- подршка сазнајном развоју
- неговање радозналости
- поштовање индивидуалности и
- подстицање креативности.

Васпитно-образовни процес сагледава се као циклус који чине посматрање, планирање, акција, праћење и евалуација. Индивидуализација у раду са децом уз примену инструмената за праћење

њиховог напредовања (скале процена, чек листе, анегдотске и текуће белешке и др.) представљају приоритет у раду васпитача у години пред полазак у школу.

У години пред полазак у школу интезивно се ради на подстицању свих аспеката развоја детета кроз различите садржаја и облике рада.

Социо-емоционални развој

Основни задатак у овој области је развијање социјалних вештина детета. Предшколска установа ствара услове деци да развијају поверење и самопоштовање, да брину о себи и личној сигурности, развијају самосталност и иницијативу, формирају културно-хигијенске и радне навике, изражавају своје потребе и осећања на конструктиван начин, развијају саосећајност и вештине слушања, поштују своје потребе и осећања других, поштују правила, конструктивно учествују у кооперативним и такмичарским играма и активностима, негују и брину о природној, физичкој и друштвеној средини.

Препоручују се следећи садржаји:

Самосазнавање - изглед и грађа сопственог тела; личне породичне, полне, здравствене, социјалне, културне, расне, језичке особености; сопствена понашања, мисли, намере; прихватање себе и других, поштовање и самопоштовање; континуитет идентитета кроз време иситуације.

Опажање и разумевање других – понашање, мисли и намере других; интересовања, жеље и потребе других; континуитет идентитета других.

Схватање односа међу људима – дечја права, норме и правила, занимања људи, односи међу људима, облици удруживања.

Прихватање себе као члана групе - опажање и разумевање улоге вршњака, одраслих и своје у групи, конструктивног тимског рада, организатора, водитеља, посматрача групне активности, вредновање рада и резултата групе.

Разумевање социјалних појава – укључивање у различите социјалне односе, вештина комуникације, социјално и емоционално прилагођавање различитим ситуацијама, прихватање различитости (култура, обичаја, традиције).

Уочавање и решавање проблема у социјалном контексту - потребе, осећања, понашања као могући извор конфликата, вештине комуникације, неговање конструктивних поступака у решавању социо-емоционалних конфликата.

Сазнајни развој

Развој опажања

Основни циљ је развијање перцептивних способности које су предуслов успешног овладавања вештинама читања, писања, математике, говора и осталим садржајима који ће бити неопходни у каснијем школовању и животу. Коришћење свих чула за стицање богатог чулног искуства као основе за развијену перцептивну способност, стварање флексибилног система представа које садрже могућност за генерализацију и трансфер тј. оперисање менталним сликама онога што јеопажено.

Знање и разумевање света

Стварати услове да деца слободно испољавају своју иницијативу, интересовања и радозналост, откривају различите начине стицања знања, питају, експериментишу, решавају проблеме. Деца откривају узрочно последичне односе међу стварима и појавама, класификују, разликују и уочавају сличности ствари по њиховим својствима, примењују стечена знања у новимситуацијама, стичу основне појмове о свету који их окружује, друштвеним односима и делатностима.

Говор и комуникација

Васпитно образовни рад са децом у години пред полазак у школу усмерен је на:

- развијање вербалног изражавања и комуникације
- богаћење дечјег речника и граматички правилног говора
- развијање интересовања и увођење детета у свет писане речи
- подстицање графомоторике и припрема за писање
- упознавање и тумачење различитих текстова
- неговање дечјег стваралачког изражавања

Почетно математичко образовање

Почетно математичко образовање служи подстицању логичко-математичког мишљења детета, доприноси развоју когнитивних способности детета кроз следеће области:

Опажање и схватање простора и просторних односа

Деца уочавају распоред предмета и бића у простору, количине, величине, облике и свесно запажају и именују односе и релације из околине коришћењем предмета, слика, модела, макета, сликовница, играчака.

Логичке операције на конкретним предметима и појавама:

- формирање појма скупа (налажење сличности и разлика међу предметима,класификовање, груписање и разликовање својстава предмета)
- изграђивање појма броја (бројање предмета, покрета, замишљених предмета и појава, упознавање и препознавање цифре као симбола, формирање појма бројног низа, место броја у бројном низу, упоређивање, уочавање, бројање, сабирање, одузимање).

Развијање појмова геометријских облика и равни у простору

Развијање почетних сазнања деце о геометријским фигурама и практично коришћење појмова различитог облика, модела слика, комбиновање облика, описивање изгледа, проналажење предмета који личе на геометријске облике.

Мере и мерење

Практично мерење различитих величина мерама различите величине. Организовање игара истраживања и испробавања материјала као што су вода, тесто, пластелин, песак, лишће, плодови, дугмад.

Временски односи

Доба дана, дани у недељи, именовање, редослед, дан који претходи и следи, годишња доба, који је месец и доба године.

Физичко васпитање

Циљеви физичког развоја деце предшколског узраста су следећи:

- овладавање основним локомоторним и манипулационим покретима и усавршавање фине моторике
- развијеност свих мишићних група
- развој психофизичких способности
- правилан развој нервног система
- складно, здраво и физички развијено дете
- слободно и ефикасно владање моториком, економичност у трошењу мишићне енергијеи снаге
- припремљеност за услове живота и рада који дете очекују у школи.

Садржаји и активности у области физичког васпитања су:

- природни облици кретања са елементима атлетике (ходање, трчање, скакање,провлачење, пењање)
- елементарна гимнастика (бацање и хватање, гурање, вучење и потискивање,организовано постављање и кретање)
- вежбе за развој појединих мишићних група (леђних, трбушних, стопала и ногу и развој графомоторике)
- игре (примарне, такмичарске и тематске покретне игре, елементарне спортске игре)
- плесне активности (плесови уз музичку пратњу, народне игре и плесови, плесови других народа и диско-плесови).

Јачање здравља и одржавање хигијене

Ради очувања и јачања телесног и менталног здравља важно је систематски радити на развоју здравствене културе, пратити правилан раст и развој детета, подстицати изграђивање елементарних знања о здравственој култури, функционисању органа, болестима и повредама и начинима како да се избегну. Неговати правилан положај тела приликом седења, стајања, ходања и вршења одређених радњи и предупређивати поремећаје моторике и телесних деформитета. Садржаји и активности којима се стварају услови за остваривање овог циља су телесне активности, свакодневан боравак на свежем ваздуху, активности и вежбе за формирање правилног и лепог држања тела, одржавање хигијене, правилан одмор и исхрана.

Изражајни и естетски развој

Припрема за школу подразумева развијање и подстицање изграђивања вештина ликовног, музичког и драмског изражавања. Програм пружа могућност детету да прошири своја искустваи вештине у невербалном, визуелном, аудитивном, сензорном и вербалном доживљају и представљању себе и света који га окружује.

Ликовни израз детета

У стваралачком процесу ликовних активности и ликовних игара дете комуницира са собом, другима и светом који га окружује, интересује га сам стваралачки процес а не ликовни резултат. Зато му не треба наметати ликовна решења. Деци треба пружити могућност да упознају свој унутрашњи свет, цене своју индивидуалност и различитост, истражују свој и ликовни израз других кроз следеће активности:

- активности цртања и сликања
- активности вајања
- активности са различитим материјалима
- активности елемената графике
- активности елемената естетског доживљаја
- ликовна радионица

Рад са децом у радионици може бити индивидуалан, у пару, групни рад, при чему се користи различита опрема (папир, боја, маске, костими), са циљем повезивања ликовног стваралаштва са осталим уметничким дисциплинама.

Музичко васпитање

Слушање музике богати интересовања и искуства деце, упознаје их са најосновнијим

елементима музике а то се постиже слушањем различитих музичких жанрова, вокалних и инструменталних дела, нарочито оних компонованих за децу.

Певањем се развија осећај за извођење различитих мелодијско ритмичких структура, дикције, артикулације текста, музикалности кроз певање, индивидуално и групно.

Свирање има за циљ музичко описмењавање прилагођено узрасту, развој мануелне

спретности, способност коришћења Орфовог инструментарија.

Плесне активности организују се повезано са активностима у оквиру физичког и музичког васпитања, посебно ритмике. Улога плесних активности је да деца упознају могућности изражавања покретом, плесом и сл.

Драмски израз детета

Драмске активности уводе дете у више облике игровних и стваралачких активности и омогућавају детету активно коришћење способности и потенцијала важних за комуникацију и изражавање. Неопходно је стварати услове да деца испољавају своју спонтаност, самосталност, слободу, да сама истражују и откривају различите могућности за решавање проблема,откривају себе и свет око себе и развијају самосталност и инвентивност.

Садржаји путем којих ће се реализовати драмски израз детета су:

- једноставне форме игара и вежби са драмским елементима
- развијање драмске активности
- сложеније форме и системи активности (драмске радионице, игре позоришта и драмске активности)

Посебни и специјализовани програми

У складу са Правилником о врстама, начину остваривања и финансирања посебних, специјализованих програма и других облика рада и услуга које остварује предшколска установ а и Основама програма предшколског васпитања и образовања у нашој Установи реализују се:

Отворени Монтесори програм

Основни циљ пројекта јесте да се у реалним условима постави Отворени Монтесори програм и истраже могућности за остварење посебног квалитета васпитне праксе кроз: усклађивање развојних потенцијала детета, примерену средину за учење/амбијента/, обезбеђење одговарајућих Монтесори и других материјала, програмирање рада и развијање партнерства родитеља, васпитача и деце у току процеса васпитања.

Отворени Монтесори програм подразумева:

- индивидуализацију васпитно-образовног рада - путем индивидуализованог учења и подучавања, дете ангажује централне и личне процесе, активно је, дуже памти научено, има мање проблема у учењу
- интерактивно учење - учење у малим групама
- посматрање понашања детета/деце, праћење посебних интересовања и развојног напретка појединца, мале групе деце
- учење које је процес узајамног деловања детета/деце, васпитача, родитеља и структуиране средине за учење-монтесори амбијента
- стварање услова за индивидуализовано учење и учење у малим групама; средина за учење која провоцира истраживање и самоактуализацију способности детета, интеракцију са одраслима, другом децом и материјалима; мотивационо делује на смисаоно учење детета/деце која активно учествују у игри или којом управља оно само
- партнерски однос родитеља и васпитача подиже развојна постигнућа детета, јача родитељске васпитне и социјалне капацитете, повећава мотивацију за рад уважавањем његове професије; „путовањем до партнерства“ отварају се путеви савременог приступа родитељу у раду.

Сам чин верификације усмерава даљи ток истраживачког рада у наредном периоду. Даљи циљ

рада на пројекту биће акцентовање свих делова документа Отворени Монтесори програм, како би се стечена знања имплементирала у непосредну праксу.

НТЦ програм

НТЦ програм подразумева:

Прва фаза: Стимулација развоја синапси

- Вежбе за крупну и ситну моторику (вежбе ротације, вежбе равнотеже, вежбе за развој ситне моторике...)

Друга фаза: Стимулација развоја асоцијативног размишљања

- Апстраховање, визуализација (реализоваће се кроз учење симбола, као сто су марке аутомобила, заставе, лого ознаке различитих компанија, саобраћајни знакови...)
- Апстрактна класификација и апстрактна серијација (реализоваће се кроз идентификацију, спаривање и разликовање нпр. застава, марки аутомобила; форимарње скупова и подскупова...)
- Асоцијације (реализоваће се кроз игре меморије, уз помоћ слагалица...)
- Музика (реализоваће се кроз кроз покрет, плес, ритам, слушање...)

Трећа фаза: Функционално размишљање

- Загонетне приче
- Загонетна проблемска питања

Прва и део друге фазе ће се реализовати у млађој, средњој и мешовитој групи, док ће се све три фазе реализовати у старијој и припремној групи. Нагласак ће се ставити на развој апстрактног мишљења и комуникације (вербалне и невербалне). И ове радне године ће се сваког месеца реализовати НТЦ недеља. У току НТЦ недеље, свака група ће бирати област (области: ликовна култура, музичка култура, физичко васпитање, развој говор, упознавање околине) у оквиру које ће осмишљавати активности за све групе и израђивати средства. Активности ће бити прилагођене узрасту деце. Током године планирано је укључивање родитеља кроз различите видове сарадње: тематске родитељске састанке, израду материјала, прикупљање сувенира, непосредно учешће у реализацији активности, попуњавање анкета, праћење развоја и напредовања деце.

Други програми и облици рада и услуга - пројекти установе

У складу са Правилником о врстама, начину остваривања и финансирања посебних, специјализованих програма и других облика рада и услуга које остварује предшколска установа и Основама програма предшколског васпитања и образовања у нашој Установи реализују се следећи програми и облици рада и услуга – пројекти Установе:

Културна авантура за мале ђаке

У објекту је креиран пројекат „Културна авантура за мале ђаке“. Полазну основу чинило је запажање педагошког радника да се деца упознају са садржајима институција културе тек на каснијем основношколском узрасту, односно да су ти садржаји у недовољној мери заступљени на предшколском узрасту.

Општи циљ пројекта је грађење квалитета праксе дечјег припремно предшколског програма кроз:

-отварање установе према локалној заједници сарадњом са културним и јавним институцијама у окружењу као местима учења и учешћа деце предшколског узраста

-демократизација праксе кроз оснаживање деце, родитеља и других одраслих из локалне заједнице као активних учесника у креирању васпитно образовног процеса

-развијање сарадње практичара и истраживача.

Очекивани исходи пројекта:

-систематизација искустава сарадње са институцијама културе као оквир за развијање специјализованих програма

-систематизација искустава праксе усмерене на отварање установе према локалнојзајединици (студије, чланци, презентације)

-компетентност педагошког радника за истраживање практичара

Еко-школа

Реализује се пројекат „Еко школа“. Основни циљ рада јесте развијање еколошке свести о важности заштите животне средине и омогућавање деци да кроз практичне примере науче да воле, поштују и чувају природу. Кроз активне методе рада, богате садржаје, тимски рад на нивоу објекта и активно укључивање родитеља развија се визија установе.

Подразумева рад по тачно утврђеним корацима:

1. оснивање одбора Еко-школе
2. оцена стања животне средине
3. израда програма рада
4. праћење стања и оцењивање
5. рад према плану и програму
6. оцена стања животне средине
7. означавање и оглашавање програма у школи

Припрема за путовање у свет науке

У нашој Установи реализује се пројекат „Припрема за путовање у свет науке“ са пратећом манифестацијом Сајам науке. Полазишта за пројекат чине теоријска сазнања о начину на који дете учи и сазнаје свет око себе, реализација садржаја препоручених Општим основама припремног предшколског програма, као и преиспитивања властите праксе.

Циљеви пројекта су:

- подстицати децу да истражују и откривају природне науке кроз активне методе рада
- развијати сарадњу са породицом у оквиру истраживачких игара
- развијати сарадњу са друштвеном средином у оквиру истраживачких игара
- подстицати тимски рад

Енглески језик

Програм енглеског језика за децу од 5 до 7 година реализују сарадници – професори енглеског језика.

Основни циљеви програма програма учења енглеског језика су:

- оспособљавање деце за основе комуникације на страном језику на усменом нивоу
- подстицање деце на учење страног језика
- упознавање деце са културама и традицијом других народа.

Програм упознавања са школским предметима

У оквиру припремног прешколског узраста, ученици се у сарадњи са нашом Основном школом упознавају са различитим предметима које ће имати у првом разреду. Кроз игру учење се упознавају са: Математиком, Српским језиком, Светом око нас Дигиталним светом али и са Музичком и Ликовном културом.

Манифестације

Чика Јовина недеља

У нашој Установи сваке радне године реализују се пригодни програми поводом бројних празника, свечаности, значајних датума и манифестација.

Сваке године, у новембру посебна пажња поклања се програму обележавања Чика Јовине недеље. У току Чика Јовине недеље, деца и запослени инспирисани животом и делом

Чика Јове Змаја представљају своје стваралаштво кроз музику, игре, приче, представе, изложбе дечјих радова на нивоу објеката.

Вашаријада

У нашој Установи организује се манифестација под називом „Вашаријада“. На задату тему деца учествују у изради разноврсних предмета (костими, лутке, накит и сл.) којима представљају свој објекат.

Програм „Вашаријаде“ обухвата дечје наступе, едукативне и забавне игре за децу и родитеље као и продајну изложбу радова.

Сајам науке

Циљ ове манифестације, поред сарадње са породицом и друштвеном средином јесте подстицање деце да истражују и откривају различите области науке кроз активне методе рада као и подстицање интерактивне размене васпитача унутар једног вртића и између више вртића. Углавном су заступљене следеће области: физика, хемија, биологија, ботаника, географија, зоологија, акустика, магнетизам, стоматологија, педологија, математика, анатомија, историја, египтологија, метеорологија, палеонтологија у оквиру којих деца имају прилике да прате и испробавају експерименте.

Тематски карневал

Тематски карневал изражава потребу да се рад учини транспарентим и да се промовише рад вртића у локалном окружењу.

Основни елементи су:

- изложба дечјих радова – продукти настали током године на тему пријатељства
- креативне радионице за децу и родитеље у вези са темом карневала
- наступ родитеља кроз такмичарске и кооперативне игре
- поруке распоређене у простору – универзалне вредности
- наступ деце из оближњих вртића наше Установе.

Велики број родитеља и других чланова породице су активни учесници Карневала како у његовој припреми тако и у реализацији.

Програм исхране

Програм исхране деце у Установи је у складу са савременим препорукама и најновијим сазнањима стручних институција и у складу са законским прописима.

Циљеви унапређења исхране подразумевају:

- унапређење исхране, обезбеђивање уравнотежене, безбедне, квалитетне, разноврсне и биолошки вредне исхране
- обезбеђивање оптималних услова за рад у припреми оброка
- усвајање позитивних навика код деце

- корекција породичне исхране
- неговање стила здравог живота од најранијег узраста.

Задаци произилазе из циљева:

-креирање недељних и месечних јеловника
-иновирање старих и израда нових рецептура
-учешће у раду Комисије за праћење, контролу и унапређење исхране
-унапређивање техничко-технолошких услова производње хране
-контрола ланца исхране
-едукација запослених на припреми и дистрибуцији хране.

Сарадња са васпитачима и родитељима се одвија кроз:

-информативно-конструктивне разговоре са родитељима
-одржавање родитељских састанака
-појединачни саветодавни разговори са родитељима деце алергичне на поједине састојке хране.

Сарадња са стручним институцијама:

1. Секретаријат за дечју заштиту и образовање
2. Министарство здравља
3. Градски завод за јавно здравље
4. Висока здравствена школа струковних студија

Стручно усавршавање:

Обавеза континуираног стручног усавршавања кроз присуство стручним састанцима, курсевима, симпозијумима и конгресима.

Програм социјалног рада

Циљеви професионалног социјалног рада доприносе социјалној сигурности и стабилности породице и остваривању социјалних права за децу; превенција социјалних проблема на најранијем узрасту деце, постизање усклађености између потреба за збрињавањем деце и одговарајућих облика рада, пружање одговарајућих услуга породицама и деци.

Делатност социјалног рада у Установи обухвата:
- Превентивни, саветодавни и непосредни теренски рад
- аналитичко- истраживачки и едукативан рад у односу на утврђене социјалне потребе и
- организацију социјално-хуманитарне активности.

Основни циљеви социјалног рада у предшколским установама су:
- рано откривање и превенција социјалних проблема код деце,
- пружање подршке породици у остваривању социјалних права,
- унапређење социјалне сигурности и стабилности породице,
- сарадња са надлежним институцијама (Центар за социјални рад, здравство, школа),
- заштита деце од занемаривања, злостављања и насиља,
- оснаживање родитеља за одговорно родитељство,
- инклузија деце из осетљивих друштвених група,

- праћење и унапређење услова за боравак деце у установи.

Садржај програма обухвата:

- прикупљање података о социјалном статусу породице (анкете, разговори, увиди),
- сарадња са Центром за социјални рад ради пријаве и праћења случајева,
- индивидуални саветодавни рад са родитељима,
- групни рад са родитељима (радионице, предавања, трибине),
- посете породици (теренски рад) ради процене услова у којима дете живи,
- праћење деце из породица у ризику,
- подршка деци приликом укључивања у вртић (адаптација),
- организовање хуманитарних акција за децу и породице у потреби,
- едукација запослених о препознавању знакова занемаривања и злостављања,
- вођење документације и евиденције о социјалном раду,
- израда плана подршке за дете и породицу,
- учешће у тимском раду (стручни тим, ИОП тим, транзициони тим).

У предшколској установи примењују се следеће групе метода професионалног социјалног рада:

1. Метода рада са појединцем – индивидуални саветодавни рад са родитељем/дететом,
2. Метода рада са групом – радионице, групе подршке, едукативне групе за родитеље,
3. Метода рада у заједници – умрежавање и сарадња са локалним институцијама и организацијама,
4. Метода теренског рада – посете породици, увид у услове живота,
5. Метода истраживања и евалуације – анализа потреба, праћење ефеката, извештавање,
6. Метода заступања (адвокатирања) – заступање интереса детета и породице пред институцијама.

Програм неге и превентивно-здравствене заштите

На основу Правилника и Упутства за спровођење превентивне здравствене заштите од стране Министарства здравља планирају се и реализују задаци и садржаји из Програма превентивне здравствене заштите којима се обезбеђују и остварују права деце на правилан психофизички развој, на формирање позитивног односа у вези са здрављем, као и едукација одраслих у вези са активностима из ове области.

Задаци из превентивно здравствене заштите односе се на:

- обезбеђивање услова за безбедан и оптималан психички и физички развој
- формирање навика које воде очувању здравља, дневна контрола здравственог стања деце, периодична контрола раста и развоја, дневна контрола општих хигијенско епидемиолошких услова
- увођење и поставку савремених стандарда у организацији превентивно здравствене заштите
- едукацију медицинских сестара које раде на планирању и реализацији овог програма
- проналажење оптималних решења за ситуације које нису свакодневне и уобичајене забрзо и правовремено реаговање медицинских сестара
- обука за нове приступе у планирању и реализацији противепидемијских мера за евентуално нове епидемије и пандемије.

Сарадња са здравственим установама примарне здравствене заштите:

- Сектор за превентивно здравствену заштиту Секретаријата за дечју заштиту
- Градски завод за јавно здравље Београд
- Републички институт за јавно здравље „Милан Јовановић-Батут“
- Дом здравља „ Врачар “
- Завод за биоциде и медицинску екологију

Сарадња са осталим институцијама и установама

- Министарство просвете, науке и технолошког развоја – Сектор за предшколско васпитање и образовање
- Институт за мајку и дете „др Вукан Чупић“
- Универзитетска дечја клиника

Сарадња са Сектором за превентивно здравствену заштиту Секретаријата за дечју заштиту и образовање је од посебне важности. Током радне године размењују се подаци, реализује се едукација здравствених радника, планирају и спроводе мере на очувању и унапређењу здравља деце. Свакодневно се прате деца са хроничним незаразним болестима, сметњама у развоју и инвалидитетом како би се обезбедили оптимални услови за њихов боравак у установи.

На основу законске регулативе ГЗЗЈЗ као референтна установа на нивоу града за потребе Установа даје стручна упутства и мишљења и врши надзор кроз:

- давање стручних мишљења о здравственој способности деце за боравак у установи,
- надзор над спровођењем превентивних здравствених мера (хигијена, вакцинација, изолација),
- контролу санитарно-хигијенских услова у објектима установе,
- праћење и давање упутстава за поступање са децом са хроничним болестима,
- едукацију запослених о превентивним здравственим мерама,
- сарадњу у изради и ажурирању протокола за поступање у случају заразних болести,
- анализу и извештавање о здравственом статусу деце у установи,
- давање смерница за прилагођавање услова боравка деци са сметњама у развоју и инвалидитетом,
- учешће у процени ризика по здравље деце у ванредним ситуацијама,
- координацију са Институтом за мајку и дете и Универзитетском дечјом клиником.

Здравствено – васпитне активности

Одговарајућим и осмишљеним садржајима здравствено-васпитне активности реализују запослени. Садржаји се планирају као самосталне активности или се прожимају са васпитно-образовним задацима и обезбеђују подршку здрављу у свим сегментима живота и рада. Деци се на прихватљив начин приближава одређена област као претпоставка формирању и усвајању позитивних навика, ставова и понашања у односу на њихово здравље. На тај начин деца постају промотери здравог живота у односу на своје вршњаке, родитеље и породицу.

Саветодавни рад са родитељима реализује се од уписа детета, првог родитељског састанка за новоуписану децу, до свих осталих активности током трајања радне године. Преко здравствених паноа и табли родитељи имају прилику да добију информације о превентивној здравственој заштити, едукативним садржајима и стваралаштву деце из ове области.

Родитељи у процесу адаптације детета

У циљу олакшане адаптације детета, родитељима је омогућено укључивање у израду плана адаптације пре поласка детета у колектив и по потреби укључивање у рад васпитне групе током периода адаптације.

Заједничке активности са породицом

Посебност Приватне Основне школе „Владислав Петковић Дис“ јесте изграђена отвореност према породици која подразумева могућност да породица директно учествује у животу и раду Установе, као и континуирано повезивање и прожимање садржаја ове две средине. Улога родитеља као партнера у васпитно- образовном процесу огледа се у повременом заједничком планирању и реализацији васпитно-образовних активности, радионица са децом, еколошких акција, заједничких излета, посета установама културе и сл.

Програм сарадње са друштвеном средином

Сарадња са друштвеном средином реализује се на три нивоа:

1. ниво Установе
2. ниво објекта и
3. ниво васпитне групе.

Према својим могућностима Установа организују посете установама социјалне и здравствене заштите, културе, образовања и науке, разним знаменитостима и спортским центрима.

Посебна пажња посвећује се сарадњи са основном школом ради остваривања континуитета у образовању све деце.

У оквиру културне и јавне делатности Установе пригодним активностима обележавају се следеће манифестације и празници:

празник / манифестација	**датум**
Дечја недеља	прва недеља октобра
Месец књиге	октобар
Чика Јовина недеља	новембар
Дан ватрогасаца	07. новембар
Дан Установе	24. новембар
Дечји маратон	април
Светски дан дечје књиге	02. април
Светски дан породице	15. мај
Дан изазова	последња среда у мају
Змајада	последња субота у мају
Дан физичке културе	10. мај
Сајам науке	мај
Вашаријада	октобар
Светски дан старих лица	01. октобар
Светски дан чистих руку	15. октобар
Светски Дан хране	16. октобар
Нова година	последња недеља децембра
Божић	прва недеља јануара
Дан вртића	током године
Свети Сава	27. јануар
Дан жена	8. март
Дан пролећа	21. март
Ускрс	април
Међународни дан шале	1. април
Светски дан здравља – Фестивал здравља	7. април
Дан планете Земље	22. април
Еколошка недеља	прва недеља јуна
Светски дан заштите животне средине	5. јун
Недеља здравља уста и зуба	јун
хуманитарне акције	током године

	Дан ружичастих мајица-Дан борбе против вршњачког насиља	последња недеља фебруара

Програм заштите деце од насиља, злостављања и занемаривања

Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања дефинисан је на основу анализе стања безбедности, присутности различитих облика и интензитета насиља, злостављања и занемаривања у Установи током протеклог периода, специфичности Установе и резултата самовредновања рада Установе.

Програмом заштите дефинисани су задаци и активности које Установа предузима ради развијања и неговања позитивне атмосфере и безбедног окружења.

ЗАДАЦИ	АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ
Осигурати безбедност физичкесредине	Постављање и редовно сервисирање видео надзора	Директор, техничка служба
	Редовно одржавање намештаја, одржавање дворишта и прилаза објектима	Техничка служба
	Редовна поправка и елиминисање намештаја	Техничка служба
	Организација физичког простора према стандардима рада	Запослени
Смањивање познатих и потенцијалних ризика у односу на специфичности објекта, временску структуру дана, период у години	Организовање дежурстава	Руководила цобјекта
	Обезбеђивање довољног броја извршилаца приликом одласка деце ван Установе(позориште, музеј...)	Директор, руководилац објекта, кадровска служба у складу са важећим законом а
Стално стручно усавршавање	Обука запослених за превентивне активности кроз различите облике интерног стручног Усавршавања	Тим за заштитудеце
	Обука запослених за превентивне активностикроз акредитоване семинаре	
Васпитно-образовни рад	Планирање и реализација активности које подстичу самопоштовање, ненасилну комуникацију, прихватање различитости,кооперативне игре	Стручни сарадници , васпитачи
	Свакодневно организовање физичких активности и боравак на отвореном простору	Педагог за физичко, сарадник за превентивну здравствен у заштиту, васпитачи
	Имплементација семинара и обука запослених за превентивне активности и праћење кроз анкету за запослене, увид у књиге в-о рада, дечје продукте	Стручни сарадници, тим зазаштиту деце

Успостављање правила понашања	Израда „Кодекса понашања родитеља“ нанивоу Установе	Радна група
	Формирање правила понашања у васпитној групи заједно са децом	Запослени
	Сликовито представљање правила и постављање у видокруг деце	Запослени
	Прибављање сагласности родитеља/старатеља детета за довођење и одвођење деце, фотографисање, излазак ван Установе ...	Запослени

Програм пружања додатне подршке деци

Програм пружања додатне подршке деци заснован је на одредбама Закона о основама системаобразовања и васпитања, Закона о предшколском васпитању и образовању, Правилника о додатној образовној, здравственој и социјалној подршци детету и ученику и Правилника о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање.

На нивоу Установе формиран је тим за инклузивно образовање који ради на спровођењу програма кроз редовне и приоритетне задатке.

Редовни задаци:

- идентификовање, евидентирање деце са посебним образовним потребама
- формирање тимова за подршку детету
- опсервација, израда педагошког профила
- планирање мера индивидуализације
- праћење планираних мера индивидуализације; помоћ педагошког радника у избору и осмишљавањуактивности са децом (прилагођавање садржаја, облика и метода васпитно-образовног рада)
- тромесечна евалуација планова индивидуализације
- активности на повећавању обухвата деце из осетљивих група и њиховом укључивању у Установи
- сарадња са надлежним установама здравствене и социјалне заштите
- сарадња са породицом
- сарадња са основном школом.

Приоритетни задаци:

- едукација запослених кроз различите облике стручног усавршавања,
- рад са персоналним асистентима.

Праћење и вредновање остваривања предшколског програма

Праћење и вредновање остваривања предшколског програма има за циљ очување и унапређивање квалитета рада Установе.

Предуслов у обезбеђивању квалитета рада односи се на:

Један од најуспешнијих механизама за обезбеђивање квалитета рада је самовредновање као поступак којим се вреднује сопствена пракса и рад. Три основна питања током процеса самовредновања су:

1. Какав је наш припремно предшколски програм?

2. Како то знамо?
3. Шта треба да учинимо да буде још бољи?

Праћење и вредновање остваривања припремног предшколског програма ПОШ „Владислав Петковић Дис“ подразумева коришћење више начина, техника и инструмената, као што су:

- анализа годишњих извештаја о реализацији васпитно-образовног рада и реализацији неге и васпитно-образовног рада
- анализа годишњих извештаја о реализацији акционих планова објеката
- анализа извештаја о раду тимова и стручних тела Установе
- праћење дечјег развоја и напредовања
- међусобна размена, осврти и професионални увиди који се остварују радом стручних сарадника и сарадника у објектима
- анализа годишњих извештаја о раду стручних сарадника и сарадника
- прикупљање података од родитеља путем анкета и разговора
- консултације са надлежнима из Сектора за предшколско и основно образовање и васпитање при Министарству просвете, науке и технолошког развоја
- континуирано спровођење самовредновања рада Установе према стандардима квалитета рада Установе уз примену адекватних инструмената за самовредновање и вредновање рад

Праћење реализације школског програма

Реализација Школског програма ће бити континуирано праћена, вреднована и самовреднована од стране Стручног актива за развој школског програма, педагошке службе и управе школе, непосредним увидом у наставни процес, проверу ученичких постигнућа и материјалних показатеља њихове успешности. Праћење остваривања Школског програма се спроводи током целокупног периода важења Школског програма, а резултати праћења користе се за планирање развојних активности, измене и допуне програма, као и за унапређивање квалитета наставе и целокупног живота и рада школе.

Размена искустава и идеја са активима и службама других школа, као и надлежним просветним институцијама, допринеће објективнијем сагледавању квалитета остварења школског програма. Реализација школског програма биће праћена на нивоу постигнућа ученика, професионалног ангажовања наставника, мишљења другог наставног особља и управе школе, стручне службе, затим родитеља и локалне заједнице, као и стручних институција и просветних власти. Остваривање Школског програма прати се кроз реализацију наставних и ваннаставних активности, постигнућа ученика, развој кључних и међупредметних компетенција, реализацију свих програма који су саставни део Школског програма, примену инклузивних и индивидуализованих приступа, као и кроз степен задовољства ученика, родитеља и запослених.

Ученичка постигнућа ће се вредновати полазећи од њихових развојних карактеристика и потреба, и напредовања у смислу остваривања планираних исхода. Та процена ће се вршити кроз непосредну сталну комуникацију, усмене и тестовне провере, скале за индивидуално праћење напредовања и ученичке досијее. При томе ће се имати у виду и активност и задовољство детета, као и групна динамика и атмосфера у одељењу.

Праћење се реализује применом различитих метода и инструмената: непосредним увидом у реализацију наставе и других активности, педагошко-инструктивним радом, анализом педагошке документације и евиденције, анализом постигнућа ученика, извештајима стручних већа, стручних актива и тимова, извештајима о раду директора, стручних сарадника и наставника, анализом реализације Годишњег плана рада школе, анкетама, упитницима, интервјуима, разговорима са ученицима, родитељима и запосленима, као и анализом података добијених кроз различите облике праћења и евалуације. Носиоци праћења остваривања Школског програма су директор школе, Наставничко веће, Педагошки колегијум, стручна већа, стручни активи, стручни сарадници, тимови образовани у школи, одељењске старешине и наставници, у оквиру својих законом и подзаконским актима прописаних надлежности. У процес праћења укључени су и Савет родитеља,

Ученички парламент и Школски одбор, у складу са својим надлежностима. Процесом праћења остварености Школског програма руководи Стручни актив за развој школског програма.

Активности наставника биће договарање, усклађивање и праћење на састанцима Стручног актива и ПП службе, затим кроз консултације са надзорницима за осигурање квалитета, посете другим школама размену искуства и идеја са њима. Пратиће се остваривање исхода и пронаћи, поредити и размењивати најбрже и најефикасније методе, активности и наставна средства за њихову реализацију. Родитељи и локална заједница ће, такође, бити укључене у процену квалитета и целисходности напредовања ученика, а на основу претходног упознавања са очекиваним циљевима и исходима.

Евалуација Школског програма врши се једном или два пута годишње кроз извештај о раду школе. На основу резултата праћења и евалуације планирају се мере за унапређивање квалитета образовно-васпитног рада, измене начина реализације појединих програма и активности, стручно усавршавање запослених и даљи развој школе. Уколико се током периода важења Школског програма укаже потреба, услед измена прописа, развојних потреба школе или резултата праћења и вредновања, Школски програм се допуњује, мења и унапређује у складу са важећим законским прописима. Праћење остваривања Школског програма заснива се на принципима континуитета, објективности, сарадње, транспарентности и одговорности, са циљем да Школски програм остане развојни документ који се прилагођава потребама ученика, запослених и локалне заједнице и доприноси сталном унапређивању квалитета рада школе.

